

Allmänhetens fråga

Nr	Ärende	Beteckning
1	Protokollsjustering	
2	Sammanträdets laga tillkomst	
3	Fastställande av dagordning	
4	Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF KR 26)	KS/2026:252
5	Detaljplan för utökning av Djulö camping, Katrineholms kommun	KS/2026:81
6	Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år	KS/2026:317
7	Sammanträdesdagar 2027 - Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	KS/2026:2
8	Motion om kontaktcenter även i kransorterna	KS/2026:352

Torgerd Jansson (S)

Kommunfullmäktiges ordförande

§ 143

KS/2026:252

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF KR 26)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förslag.
2. Bestämmelserna träder i kraft den 15 oktober 2026. Förtroendevalda som avslutar sina uppdrag vid årsskiftet 2026/2027 och som omfattas av OPF-KR25, OPF-KL18 eller OPF-KL14 kvarstår i respektive regelverk även efter ikraftträdandet.
3. Kommunstyrelsen utgör lokal pensionsmyndighet med uppdrag att tolka och tillämpa bestämmelserna.
4. Tidigare antagna bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14) upphör att gälla från samma tidpunkt, med övergångsbestämmelser enligt regelverket.

Sammanfattning av ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i december 2025 antagit ett reviderat regelverk för förtroendevaldas omställningsstöd, pension och familjeskydd – OPF-KR 26. Regelverket är avsett att tillämpas för förtroendevalda som tillträder uppdrag efter valet 2026.

För att bestämmelserna ska bli gällande krävs ett lokalt beslut i kommunfullmäktige.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Katrineholms kommun antar OPF-KR 26 i enlighet med SKR:s rekommendation.

Regelverket för förtroendevaldas pensioner och omställningsstöd har successivt reviderats av SKR. OPF-KR 26 ersätter tidigare bestämmelser (OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14) och utgör ett uppdaterat och samlat regelverk.

Syftet är att anpassa villkoren till förändringar i pensionssystemet samt att skapa ökad tydlighet och likvärdighet mellan kommuner och regioner.

Ärendets handlingar

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2026-06-08
- SKR Cirkulär- OPF-KR 26, med bilagor

Kommunstyrelsens överläggning

Under kommunstyrelsens överläggning yttrar sig Tony Rosendahl (V), Inger Fredriksson (C), Ewa Callhammar (L) och Alexander Forss (KD).

Kommunstyrelsen slår fast att information om regelverket för förtroendevaldas pension m.m ska ingå i utbildningspaketet för förtroendevalda efter valet. Vidare ska de förtroendevalda informeras om möjligheten av direkt kunna kontakta KPA vid frågor inom regelverket.

Beslutet skickas till:

Akten

Ordförandens sign

Justerandes sign

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF KR 26)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF KR 26) i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förslag.
2. Bestämmelserna träder i kraft den 15 oktober 2026. Förtroendevalda som avslutar sina uppdrag vid årsskiftet 2026/2027 och som omfattas av OPF-KR25, OPF-KL18 eller OPF-KL14 kvarstår i respektive regelverk även efter ikraftträdandet.
3. Kommunstyrelsen utgör lokal pensionsmyndighet med uppdrag att tolka och tillämpa bestämmelserna.
4. Tidigare antagna bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14) upphör att gälla från samma tidpunkt, med övergångsbestämmelser enligt regelverket.

Sammanfattning av ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i december 2025 antagit ett reviderat regelverk för förtroendevaldas omställningsstöd, pension och familjeskydd – OPF-KR 26. Regelverket är avsett att tillämpas för förtroendevalda som tillträder uppdrag efter valet 2026.

För att bestämmelserna ska bli gällande krävs ett lokalt beslut i kommunfullmäktige.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Katrineholms kommun antar OPF-KR 26 i enlighet med SKR:s rekommendation.

Regelverket för förtroendevaldas pensioner och omställningsstöd har successivt reviderats av SKR. OPF-KR 26 ersätter tidigare bestämmelser (OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14) och utgör ett uppdaterat och samlat regelverk.

Syftet är att anpassa villkoren till förändringar i pensionssystemet samt att skapa ökad tydlighet och likvärdighet mellan kommuner och regioner.

Ärendets handlingar

- SKR Cirkulär- OPF-KR 26, med bilagor

Ärendebeskrivning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i december 2025 antagit ett reviderat regelverk för förtroendevaldas omställningsstöd, pension och familjeskydd – OPF-KR 26. Regelverket är avsett att tillämpas för förtroendevalda som tillträder uppdrag efter valet 2026.

OPF-KR 26 omfattar bestämmelser om:

- omställningsstöd
- pensionsförmån
- familjeskydd

Viktiga förändringar i det nya regelverket är bland annat:

- utökad samordning av omställningsstöd med andra inkomster från första året
- möjlighet att neka omställningsstöd vid allvarlig brottslighet
- förändrade regler för pensionsutbetalning, inklusive uttagsålder och miniminivåer
- förtydliganden av familjeskydd och definitioner

SKR rekommenderar att regelverket träder i kraft den 15 oktober 2026 i samband med ny mandatperiod, vilket skapar förutsägbarhet och likvärdiga villkor för samtliga förtroendevalda.

Flera kommuner har redan fattat beslut eller bereder ärenden om att anta OPF-KR 26 inför mandatperioden 2027–2030.

Marie Sandström Koski

Beslutet skickas till:

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Cirkulärnr: 25:64
Diariernr: SKR2025/03580
Handläggare: Victoria Bergner
Ämnesord: Förtroendevalda, Pension
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Extern medverkan: -
Datum: 2025-12-10
Mottagare: Kommunstyrelsen, Regionstyrelsen
Rubrik: Cirkulär - OPF-KR 26
Ersätter: -
Bilaga: Bilaga 1 - OPF-KR 26
Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26
Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Sammanfattning

SKR:s styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda – OPF-KR 26. Reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare och är indelade i fyra kapitel: inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd.

Följande förändringar införs:

Omställningsstöd: En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer.

Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid.

Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet.

Pension:

Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år.

Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig.

Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år.

Sambobegreppet förtydligas.

Familjeskydd:

Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag.

Sambobegreppet klargörs.

En ny **försäkringsteknisk bilaga** med uppdaterade delningstal samt en reviderad **kommentar** som förtydligar och stärker dokumentets vägledande funktion är också antagna.

OPF-KR 26

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KR) för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag efter valet 2026 eller senare. Den nya versionen benämns OPF-KR 26.

Förslag till OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget.

OPF-KR 26 är fortsatt indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Förslaget innehåller i korthet följande förändringar:

Kapitel 2, bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.

En ny § 2a införs som ger rätt till att neka omställningsstöd om den förtroendevalde döms till fängelse i två år eller mer.

Tid i uppdrag hos annan uppdragsgivare som tillämpar OPF-KR 26 eller tidigare får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd förändras i §7. Omställningsstöden föreslås samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd. Av administrativa skäl föreslås att från samordningen undanta ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Kapitel 3, pensionsbestämmelser

Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. I tidigare versioner av OPF-KR justerades beloppet årligen genom indexering, men denna rutin har av administrativa skäl tagits bort.

En möjlighet till kortare utbetalningstid av pensionsbehållningen om minst 10 år har införts.

Tidigaste ålder för uttag av pensionsbehållning har justerats till 62 år.

En regel om automatisk utbetalning av pensionsbehållningen vid 70 år har också införts. Detta för att pensionsbehållningen inte ska glömmas bort.

Sambobegreppet förtydligas med hänvisning till sambolagen i § 11, efterlevandeskydd.

Kapitel 4, familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I §3 införs en regel om att endast ett helt familjeskydd kan falla ut oavsett om man har flera uppdrag hos flera uppdragsgivare.

I ny anmärkning till § 4 har sambobegreppet förtydligats.

Kommentaren till OPF-KR 26

Kommentaren till OPF-KR 26 har reviderats i syfte att förtydliga och öka dess vägledande funktion.

Övrigt

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga med nya delningstal har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen ska räknas upp i högre åldrar.

SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut

I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås:

att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Victoria Bergner.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Jeanette Hedberg

Victoria Bergner

Bilagor:

Bilaga 1 - OPF-KR 26

Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26

Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen eller regionen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig.

Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Lokal pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

- Familjeskydd till efterlevande vuxen
- Familjeskydd till efterlevande barn

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i *Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)*.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva

omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den

förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde

skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till

följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där

den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1 § Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetald inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till

pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte

fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde,

eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Inledning

I kommentaren till OPF-KR 26 behandlas de föreslagna bestämmelserna om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Kommentaren följer samma struktur som OPF-KR 26.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen räknas upp i högre åldrar.

Kommuner, regioner och kommunalförbund som ännu inte har antagit OPF-KR (eller tidigare OPF-KL) bör notera att de framtagna kommentarerna och riktlinjerna för tillämpning bygger på antagandet att OPF-KL 14, OPF-KL 18 och/eller OPF-KR 25 redan är antagna.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Definitioner och förklaringar i OPF-KR 26

Förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)	<i>”Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som anges i 2 § första stycket samt revisorer.</i> <i>Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller någon annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.”</i>
Fullmäktige	Med fullmäktige avses kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt förbundsfullmäktige.

Lokal pensionsmyndighet	Det beslutande organ, eller funktion, som ska ha till uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan vara fullmäktige eller kommunstyrelsen men kan också delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller tjänstefunktion.
Fullgör uppdrag på betydande del av heltid	Med <i>betydande del av heltid</i> , avses sammanlagt minst 40 procent av en heltidstjänst. Att <i>betydande del</i> anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen.
Förvärvsinkomst	Med förvärvsinkomst, och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, avses sådana inkomstslag som anges - i 59 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) t.ex. sjukpenning, föräldrapenningförmåner, inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning samt enligt Skatteverkets definition av förvärvsinkomst. All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämföras med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895). Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara

	förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.
Pensionsgrundande inkomst	Den förtroendevaldes årsarvoden, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.
Mandatperiod	En mandatperiod är den period den förtroendevalde har sitt uppdrag. I Sverige utgör en politisk mandatperiod oftast fyra år och mandatperioden för kommunfullmäktige löper mellan valen från och med den 15 oktober valåret (kap 5 § 9 första stycket kommunallagen).

Cirkulär och övrig information avseende OPF-KR/KL

Cirkulär 25:64 – OPF-KR 26

Cirkulär 24:63 – OPF-KR 25

Cirkulär 18:31 – OPF-KL 18

Cirkulär 13:75 – OPF-KL 14

Arbetsgivarnytt nr 31/14

Arbetsgivarnytt nr 28/12

Övergripande om bestämmelserna

OPF-KR 26 omfattar förtroendevald som avses 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund.

OPF-KR 26 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. OPF-KR 26 utgår från den enskilda kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Med ”tidigare uppdrag” avses i kommentaren uppdrag hos samma uppdragsgivare och ska inte sammanblandas med uppdrag hos annan uppdragsgivare.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte av bestämmelserna i OPF-KR 26, villkor för styrelseledamöter regleras i första hand genom aktiebolagslagen. Det är dock möjligt att besluta om en modell som ger förmåner eller nivåer liknande OPF-KR 26 även för kommunala aktiebolag. Om ett sådant beslut fattas måste man beakta att aktiebolagslagen och kommunallagen är två separata regelverk med olika krav och principer. Konsekvenserna av att införa OPF-KR 26-liknande villkor inom ramen för aktiebolagslagen har inte utretts, vilket innebär att rättsliga och praktiska effekter är mycket osäkra.

Om en kommun eller region ändå väljer att slå samman uppdrag och ersättningar för förtroendeuppdrag och styrelsearbete i kommunala aktiebolag rekommenderas att en ersättningspolicy utarbetas och dokumenteras som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget bör tydligt beskriva hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar hela uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag.

Bestämmelserna är indelade i fyra kapitel; inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Att inneha ett förtroendeuppdrag är förenat med särskilda förutsättningar. Ett politiskt uppdrag utgör inte en anställning, och den förtroendevalde är således inte anställd av kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Den förtroendevalde omfattas därför inte av bestämmelser i lagstiftning som reglerar arbetsmarknaden, exempelvis semester, arbetstid, anställningsskydd eller tjänstepension. Förtroendeuppdraget innebär att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den som lämnar ett förtroendeuppdrag också erbjuds stöd för att hitta en ny väg tillbaka till arbetslivet. Med hänsyn till att de förtroendevalda har olika bakgrund och varierande förutsättningar är det av vikt att säkerställa att adekvata stöd- och återgångsmöjligheter finns.

Omställningsbestämmelserna i OPF-KR 26 syftar till en aktiv omställning genom riktade insatser och tidsbegränsade ekonomiska stöd, med målet att öka möjligheterna för individen att utvecklas och gå vidare i sin karriär efter slutfört uppdrag.

I OPF-KR 26 justeras samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöden ska samordnas med

all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd.

I OPF-KR 26 införs även förslag till regler om nekad rätt till omställningsstöd. Fullmäktige ges möjlighet att besluta att en förtroendevald inte ska ha rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5 i bestämmelserna.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna för sektorns förtroendevalda klassificeras inte som tjänstepensionsförsäkring eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande mellan kommunen, regionen eller kommunalförbundet och den förtroendevalde. För att möjliggöra tjänstepension för förtroendevalda krävs en ändring av nuvarande skattelagstiftning. Förmåner i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KR och strukturen i regelverket följer av AKAP-KR. Intjänandet till den avgiftsbestämda pensionsbehållningen bygger på en livsinkomstprincip i uppdraget.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Bestämmelserna gäller inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § lagen om anställningsskydd (LAS) angiven ålder.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I OPF-KR 26 finns också ett familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda i huvudsak ska ha samma skydd för efterlevande som anställda i sektorn.

Tidigare pensionssystem och övergångsbestämmelser

Förtroendevaldas pensionsvillkor i kommuner och regioner regleras utifrån olika pensionsbestämmelser som har förändrats över tid.

Vilket regelverk som gäller beror både på när uppdraget påbörjades och när och hur kommunen eller regionen antog nya bestämmelser. Äldre reglementen, såsom PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) och PRF-KL (Pensionsreglemente för förtroendevalda i kommuner och landsting), bygger på förmånsbestämda principer där pensionen baseras på slutlig inkomst och tid i uppdraget. Senare regelverk, exempelvis OPF-KR 26, utgår istället från en livsinkomstprincip i uppdraget/uppdragen.

Tillämpning

Intjänande enligt äldre reglementen och OPF-KR 26 är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Vid nytt uppdrag hos ny uppdragsgivare bör OPF-KR 26 tillämpas.

De äldre reglerna upphör att gälla för en förtroendevald som frånträder sitt uppdrag utan att vara berättigad till pensionsförmån enligt dessa. Om rätt till pensionsförmån föreligger, fortsätter de äldre bestämmelserna att gälla (t.ex. PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte medföra att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att kvarstå som förtroendevald i mindre omfattning. Därför bör uppbärande av avgångsersättning inte hindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KR 26 och tjänar in förmåner parallellt. Om rätt till egenpension enligt äldre reglementen föreligger på grund av uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund, bör frågan om denna rätt utgöra hinder för intjänande enligt OPF-KR 26 regleras i tillämpningsanvisningar.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KR 26 omfattades av äldre reglementen och hade ett uppdrag om minst 40 procent av heltid, kan fortsätta att omfattas av dessa så länge uppdraget kvarstår med minst samma omfattning. Om uppdraget minskar till under 40 procent och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension enligt de äldre reglerna, kan den förtroendevalde istället omfattas av OPF-KR 26.

Övergång från äldre regelverk till OPF-KR 26

De tidigare förmånsbestämda regelverken, såsom PBF och PRF-KL, skiljer sig väsentligt från det nuvarande avgiftsbestämda regelverket OPF-KR 26. I ett förmånsbestämt system är pensionen kopplad till en viss nivå baserad på slutlön (arvode) och tjänstetid, medan pensionen i ett avgiftsbestämt system styrs av storleken på ”inbetalda” avgifter (till en pensionsbehållning) och värdeutveckling över tid.

En förtroendevald som omfattas av äldre regelverk kan, efter att tidigare pensionsförmåner har värderats och en noggrann bedömning av lämpligheten har gjorts, övergå till OPF-KR 26 genom överenskommelse med uppdragsgivaren. Det rekommenderas att en skriftlig överenskommelse upprättas mellan uppdragsgivaren och den förtroendevalde, där konsekvenserna av övergången tydligt framgår.

Eftersom regelverken bygger på olika grundprinciper bör ett byte mellan dessa endast ske på initiativ av den enskilde förtroendevalde och med stor försiktighet. En övergång kan få betydande konsekvenser för den framtida pensionsförmånen.

Kommunen eller regionen bör tillsammans med den förtroendevalde värdera tidigare intjänade pensionsrättigheter och jämföra med OPF-KR 26. Resultatet bör redovisas till den förtroendevalde. En sådan redovisning ska baseras på individuella förutsättningar, såsom ålder, tjänstetid och planerade framtida uppdrag.

SKR kommer under våren 2026 att ta fram ett förslag till riktlinjer för hur en övergång mellan regelverken kan genomföras.

OPF-KR/KL har tidigare inte samordnats med äldre reglementen, men vissa äldre reglementen kan samordnas med OPF-KR 26 (samt tidigare versioner), exempelvis PBF § 2 mom. 3.

Detaljerad genomgång av paragrafer i OPF-KR 26

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

Fullmäktige beslutar om en lokal ”pensionsmyndighet” som ansvarar för att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan utgöras av fullmäktige eller kommunstyrelsen, men uppgiften kan även delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller en tjänstefunktion.

Syftet med en lokal pensionsmyndighet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning. Eftersom OPF-KR 26 tillämpas lokalt och kan ge upphov till individuella bedömningar – till exempel vid avgångar, övergångar mellan uppdrag eller tolkning av särskilda villkor – behöver det finnas en tydligt angiven instans som fattar beslut i sådana ärenden.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevalde som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KR 26 samt de eventuella ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att stärka den förtroendevaldes möjligheter att övergå mellan uppdragstid och arbetsliv. Grundprincipen är att samtliga omställningsstöd ska betraktas som tidsbegränsade insatser som underlättar återgång i arbete.

Omställningsfonden (organisationsnummer 802012-0963) kan uppdras att hantera den förtroendevaldes omställning. Fonden har till uppgift att stödja förtroendevalda som lämnar sina politiska uppdrag, med särskilt fokus på att underlätta återgången till arbetslivet efter uppdragstiden.

Varje kommun, region och kommunalförbund svarar för kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Administrationn av aktivt omställningsstöd kan över tid komma att utvecklas eller kompletteras. Det pågår en utredning kring möjligheten att införa en försäkringslösning.

Kommunen, regionen eller kommunalförbundet kan även uppdra åt annan aktör än Omställningsfonden att tillhandahålla motsvarande stöd.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid. Olika kommuner, regioner och kommunalförbund har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av förtroendeuppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Rätt till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde aktivt medverkar i omställningsarbetet i syfte att så snart som möjligt erhålla en ny försörjning genom

anställning eller eget företagande. Medverkan innefattar bland annat att söka arbete, delta i relevanta insatser samt i övrigt vidta åtgärder som kan främja återgång i arbete eller etablering av näringsverksamhet. Om pensionsmyndigheten finner att den förtroendevalde inte uppfyller dessa krav får myndigheten besluta att omställningsstödet ska reduceras eller upphöra.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Rekommendationen är att rätten till omställningsstöd ska vara starkt skyddad och stå helt fri från otillbörlig påverkan. Det är inte tillåtet, varken direkt eller indirekt, att påverka en förtroendevalds tjänsteutövning, exempelvis genom att försöka få den förtroendevalde att fatta andra beslut eller kringgå regler genom utnyttjande av rätten till omställningsstöd.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5, om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraft vunnen dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalde genom lagakraftvunnen dom dömts till fängelse i lägst två år, ska utbetalt omställningsstöd återbetalas. Överenskommelse kan träffas om att utbetalning av stöd tills vidare ska anstå till dess att dom har meddelats och vunnit laga kraft. Det föreslagna tillägget avseende nekad rätt till omställningsstöd syftar till att ge fullmäktige ett handlingsutrymme i sådana mycket särskilda fall.

Nekad rätt till omställningsstöd ställer höga krav på:

- att brott ska vara fastslaget genom dom som vunnit laga kraft.
- att beslut om nekad rätt till omställningsstöd ska föregås av beredning och att den förtroendevalde ska få möjlighet att yttra sig.
- att beslutet om nekad rätt till omställningsstöd kan överklagas enligt kommunallagen.

SKR: s anmärkning till § 2a

SKR bedömer att det föreligger svårigheter att koppla en förtroendevalds rätt till omställningsstöd till nekad ansvarsfrihet, även i de fall ansvarsfrihet har nekats på grund av allvarliga brister i uppdraget, såsom ekonomiska oegentligheter, brottsliga handlingar av lägre grad eller andra betydande regelöverträdelser.

SKR:s bedömning är att det finns flera omständigheter som talar emot att nekad ansvarsfrihet ska kunna utgöra grund för nekad rätt till omställningsstöd.

Ansvarsprövningen innebär som huvudregel en kollektiv bedömning, vilket innebär att ett beslut om att inte bevilja ansvarsfrihet normalt omfattar samtliga ledamöter i det

politiska organet. Det är således ovanligt att beslutet enbart riktas mot enskilda ledamöter.

SKR bedömer vidare att en ordning där nekad ansvarsfrihet leder till nekad rätt till omställningsstöd kan innebära risk för otillbörlig användning. En sådan bestämmelse skulle kunna komma att tillämpas av andra skäl än att hantera faktiska brister i uppdraget.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Tanken med aktiva omställningssinsatser är att de ska vara individuellt anpassade och kan exempelvis bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Omställningsfonden kan ges i uppdrag att ombesörja den aktiva omställningsinsatsen. Kontaktuppgifter till Omställningsfonden är 08-452 79 98 eller info@omstallningsfonden.se.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det är därför viktigt att det ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Utbetalning och samordning

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året gånger tolv. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Även om det ekonomiska omställningsstödet som huvudregel ska upphöra om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av ett uppdrag överstigande 40 procent av en heltid så är inte syftet att det ekonomiska omställningsstödet ska hindra att ta nya politiska uppdrag. Om en förtroendevald med ekonomiskt omställningsstöd på nytt blir innehavare av uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund med en lägre omfattning eller lägre ersättning än i tidigare uppdrag så kan omställningsstödet i sådana fall justeras i motsvarande omfattning. Pensionsmyndigheten kan således fatta

beslut om att istället för att omställningsstödet helt ska upphöra omreglera det ekonomiska omställningsstödet.

Exempel 1: Kommunalråd A hade uppdrag med omfattning om 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet A ett nytt uppdrag med en omfattning av 100 % men med väsentligt lägre ersättning i jämförelse med det ursprungliga uppdraget. Det ekonomiska omställningsstödet kan då samordnas enligt samordningsreglerna i § 6 och fortsatt utbetalas.

Exempel 2: Kommunalråd B hade uppdrag med omfattning 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet B ett nytt uppdrag med en omfattning av 40 % av en heltid. Det ekonomiska omställningsstödet kan då justeras utifrån det nya uppdraget samt i övrigt samordnas enligt samordningsreglerna i § 6.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning. SKR ser att tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26 (eller tidigare OPF-KR/KL) bör kunna tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomisk- samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd, under förutsättning att det tidigare uppdraget innehafts inom två år före det pågående uppdraget. Det åligger den förtroendevalde att i samband med ansökan och redovisning skriftligen begära tillgodoräkning av tidigare uppdrag samt styrka dessa med relevanta underlag. Tillgodoräkning kan beviljas endast under förutsättning att omställningsstöd inte har utgått från den tidigare uppdragsgivaren, detta i syfte att säkerställa att dubbla förmåner inte uppstår.

När tillgodoräkning beviljas bör kostnadsansvaret fördelas mellan nuvarande och tidigare uppdragsgivare. Denna konstruktion bidrar till en rättvis och balanserad förmån och säkerställer att kostnaderna fördelas på ett ansvarsfullt sätt.

Genom att möjliggöra tillgodoräkning skapas förutsättningar för ökad rörlighet mellan uppdrag, vilket gör det enklare för förtroendevalda att byta uppdragsgivare utan att förlora intjänade rättigheter. Detta bidrar till att behålla och utveckla erfarenhet och kunskap inom det politiska systemet. På så sätt främjas kvaliteten i det demokratiska arbetet och bidrar till att säkra tillgången på engagerade och kompetenta förtroendevalda.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (i första hand samma uppdragsgivare) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Viktigt är därför att det förlängda ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Villkor

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Utbetalning och samordning

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört.

Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

- a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,
- b. lämnat sitt (sina) uppdrag och
- c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

Samma principer som anges i § 4 om ekonomiskt omställningsstöd bör tillämpas även vid förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det innebär att hantering av kvalifikationstid och eventuell kostnadsfördelning bör överenskommas vid byte av uppdragsgivare. För detaljerade regler om tillgodoräkning hänvisas till § 4.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Samordning bör ske enligt kontantprincipen, dvs. det år inkomsten erhålls eller är tillgängligt för lyftning.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst enligt ovan, kan pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp, motsvarande den inkomst som kan anses vara skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

En förtroendevald är även skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktiva omställningsinsatser enligt § 3.

För att pensionsmyndigheten ska kunna bedöma samordningsbelopp enligt § 6 ska den förtroendevalde lämna uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. Denna uppgiftsskyldighet gäller under hela den tid som omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 betalas ut. Ändrade inkomstförhållanden m.m. ska anmälas så att rätt belopp kan betalas ut. Om uppgifter inte lämnas, eller felaktiga uppgifter lämnas, kan pensionsmyndigheten besluta att minska stödet i skälig omfattning eller att rätten till omställningsstöd ska upphöra.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3-5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska lämnas i nära anslutning till att uppdraget avslutas eller reduceras. Med nära anslutning avses en tidsperiod om högst sex månader från uppdragets avslut eller reduktion.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs även att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning innebär en samlad pensionsbehållning som grundar sig på årliga insättningar av ”pensionsavgifter” och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst. Den avgiftsbestämda pensionsbehållningen benämns även som avgiftsbestämd ålderspension.

Livsinkomstprincipen är utgångspunkt för pensionsintjänandet exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Förtroendevald omfattas av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 3 samt efterlevandeskydd enligt § 11 oavsett uppdragets omfattning. Sjukpension enligt § 10 gäller dock endast för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av pensionsbestämmelserna finns inte. Däremot så gäller inte pensionsbestämmelserna för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmånerna omfattar avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende den avgiftsbestämda pensionsbehållningen.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar. Pensionsgrundande inkomst begränsas, på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KR, till 30 inkomstbasbelopp.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning. Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst men det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se Arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KR 26.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. I det fall förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte och det finns heller inte någon övre åldersgräns. Men observera att pensionsbestämmelserna i OPF-KR 26 inte gäller om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den

förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas i kommunen, regionen eller kommunalförbundet. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för.

Det är möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen.

Vid avsättning till pensionsbehållningen kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

Pensionsavgift vid sjuk- eller aktivitetsersättning

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen) d.v.s. avgiften avsätts proportionellt till graden av arbetsoförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning (§ 6).

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdandet orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsoförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Det innebär att avgifterna behålls av respektive kommun, region eller kommunalförbund och att ett kapital byggs upp. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Uppräkning innan utbetalning

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB). Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

För tid innan pensionsbehållningen börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut. Pensionsbehållning enligt OPF-KR 26 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

För omräkning/uppräkning under utbetalningstid se § 8 nedan.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Uttagsålder/tidpunkt

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, dvs. pensionsbehållningen enligt § 6, kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension enligt SFB minus två år kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd pensionsbehållning kommer på så

sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Ansökan

Ansökan om avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalningstid

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Omräkning/uppräknings

När den avgiftsbestämda pensionsbehållningen ska betalas ut ska det totala kapitalet räknas om till ett månadsbelopp. Vid omräkningen ska man bland annat beakta en förväntad ränta/avkastning under utbetalningstiden samt hur länge individen förväntas leva (själva förmånen utbetalas dock i normalfallet livsvarigt). Den antagna räntan är 1,6 % per år (samma räntesats som tillämpas vid beräkning av allmän pension).

För att förenkla omräkningen har SKR tagit fram så kallade delningstal, som är beräknade utifrån dessa antaganden. Dessa delningstal är könsneutrala.

Vid beräkningen av pensionen under uttagsåret räknas först pensionsbehållningen upp i takt med förändringen av inkomstbasbeloppet (med tolfte delar fram till uttagstidpunkten). Därefter delas den uppräknade behållningen med delningstalet, i vilket förskottsrentan redan är inräknad.

Om det tillkommer en pensionsavgift räknas även denna först upp i förhållande till inkomstbasbeloppets förändring. Därefter divideras den tillkommande pensionsbehållningen med delningstalet (inklusive förskottsrentan) och det framräknade beloppet läggs till på utbetalande pensionen.

Engångsersättning

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Dessutom krävs att den förtroendevalde i samband med detta befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Beräkning

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 procent och sedan avgår p.g.a. att sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats med 50 procent så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst

Den pensionsgrundande inkomsten fastställs året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Därefter indexeras den pensionsgrundande inkomsten med prisbasbeloppet och beloppet ska endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

Värdesäkring

Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a. sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen enligt § 6 innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd. Med "efterlevandeskydd" avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldes efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionsbehållningen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det pensionskapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut under fem år till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Engångsersättning

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

För den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (FAL) angående påföljd i pensionsförmånshänseende.

§ 13 Finansiering

Kommun, region och kommunalförbund svarar för utfästelser enligt dessa pensionsbestämmelser.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att ge de förtroendevalda ett liknande skydd vid dennes dödsfall som de anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund har. Med ”familjeskydd” avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldes efterlevande.

§ 2 Rätt till familjeskydd

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen, dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en ”försäkringsliknande” konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av den lokala pensionsmyndigheten.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, registrerad partner eller sambo som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Delningstal OPF-KR 26

Förskottsränta 1,6%, inga belastningar

Finansinspektionens livslängdsantaganden enligt RIPS 2021

Generation 60 tal

Hänsyn till linjär dödlighet från 97

Dödsfall före pensionsålder garanterad utbetalning i 5 år

Delningstal

4,8067

Livsvarig utan

återbetalnings-

skydd/garanti

Livsvarig med 20 års

utbetalnings-garanti

Kvinna 50% Man

50%

Kvinna 50% Man 50%

Uttagsålder

Delningstal

Delningstal

6011	22,2576	23,264
6100	22,2092	23,2242
6101	22,1608	23,1845
6102	22,1124	23,1449
6103	22,0639	23,1053
6104	22,0154	23,0658
6105	21,9669	23,0263
6106	21,9183	22,9868
6107	21,8697	22,9475
6108	21,821	22,9081
6109	21,7724	22,8688
6110	21,7236	22,8296
6111	21,6749	22,7904
6200	21,6261	22,7513
6201	21,5773	22,7123
6202	21,5284	22,6733
6203	21,4796	22,6344
6204	21,4306	22,5955
6205	21,3817	22,5567
6206	21,3327	22,5179
6207	21,2837	22,4793
6208	21,2346	22,4406
6209	21,1855	22,4021
6210	21,1364	22,3636
6211	21,0873	22,3252
6300	21,0381	22,2869
6301	20,9889	22,2486

6302	20,9397	22,2104
6303	20,8904	22,1722
6304	20,8411	22,1342
6305	20,7918	22,0962
6306	20,7424	22,0583
6307	20,693	22,0205
6308	20,6436	21,9827
6309	20,5941	21,945
6310	20,5446	21,9075
6311	20,4951	21,8699
6400	20,4456	21,8325
6401	20,396	21,7952
6402	20,3464	21,7579
6403	20,2968	21,7207
6404	20,2472	21,6836
6405	20,1975	21,6466
6406	20,1478	21,6097
6407	20,0981	21,5729
6408	20,0483	21,5362
6409	19,9985	21,4995
6410	19,9487	21,463
6411	19,8989	21,4265
6500	19,849	21,3902
6501	19,7991	21,3539
6502	19,7492	21,3178
6503	19,6993	21,2817
6504	19,6493	21,2457
6505	19,5994	21,2099
6506	19,5494	21,1741
6507	19,4993	21,1385
6508	19,4493	21,1029
6509	19,3992	21,0675
6510	19,3491	21,0321
6511	19,299	20,9969
6600	19,2489	20,9618
6601	19,1987	20,9268
6602	19,1485	20,8919
6603	19,0983	20,8571
6604	19,0481	20,8224
6605	18,9978	20,7879
6606	18,9476	20,7534
6607	18,8973	20,7191
6608	18,847	20,6849
6609	18,7967	20,6509
6610	18,7464	20,6169
6611	18,696	20,5831
6700	18,6456	20,5493

6701	18,5952	20,5158
6702	18,5448	20,4823
6703	18,4944	20,449
6704	18,444	20,4158
6705	18,3935	20,3827
6706	18,343	20,3497
6707	18,2926	20,3169
6708	18,2421	20,2843
6709	18,1915	20,2517
6710	18,141	20,2193
6711	18,0905	20,187
6800	18,0399	20,1549
6801	17,9894	20,1229
6802	17,9388	20,0911
6803	17,8882	20,0593
6804	17,8376	20,0278
6805	17,787	19,9963
6806	17,7363	19,9651
6807	17,6857	19,9339
6808	17,635	19,9029
6809	17,5844	19,8721
6810	17,5337	19,8414
6811	17,483	19,8109
6900	17,4323	19,7805
6901	17,3817	19,7503
6902	17,331	19,7202
6903	17,2802	19,6903
6904	17,2295	19,6605
6905	17,1788	19,6309
6906	17,1281	19,6014
6907	17,0773	19,5721
6908	17,0266	19,543
6909	16,9759	19,514
6910	16,9251	19,4852
6911	16,8744	19,4566
7000	16,8236	19,4281
7001	16,7728	19,3998
7002	16,7221	19,3716
7003	16,6713	19,3436
7004	16,6205	19,3158
7005	16,5698	19,2882
7006	16,519	19,2607
7007	16,4682	19,2334
7008	16,4175	19,2063
7009	16,3667	19,1794
7010	16,3159	19,1526
7011	16,2651	19,126

7100	16,2144	19,0996
7101	16,1636	19,0733
7102	16,1129	19,0472
7103	16,0621	19,0214
7104	16,0113	18,9956
7105	15,9606	18,9701
7106	15,9098	18,9448
7107	15,8591	18,9196
7108	15,8084	18,8946
7109	15,7576	18,8698
7110	15,7069	18,8452
7111	15,6562	18,8208
7200	15,6055	18,7966
7201	15,5548	18,7725
7202	15,5041	18,7486
7203	15,4534	18,725
7204	15,4027	18,7015
7205	15,3521	18,6782
7206	15,3014	18,6551
7207	15,2508	18,6322
7208	15,2001	18,6094
7209	15,1495	18,5869
7210	15,0989	18,5646
7211	15,0483	18,5424
7300	14,9977	18,5205
7301	14,9471	18,4987
7302	14,8966	18,4772
7303	14,846	18,4558
7304	14,7955	18,4346
7305	14,745	18,4136
7306	14,6945	18,3929
7307	14,6441	18,3723
7308	14,5936	18,3519
7309	14,5432	18,3317
7310	14,4927	18,3117
7311	14,4423	18,2919
7400	14,392	18,2723
7401	14,3416	18,2529
7402	14,2913	18,2337
7403	14,2409	18,2147
7404	14,1906	18,1959
7405	14,1404	18,1773
7406	14,0901	18,1589
7407	14,0399	18,1407
7408	13,9897	18,1227
7409	13,9395	18,1049
7410	13,8894	18,0873

7411	13,8392	18,0699
7500	13,7891	18,0527
7501	13,7391	18,0357
7502	13,689	18,0189
7503	13,639	18,0023
7504	13,589	17,9859
7505	13,539	17,9697
7506	13,4891	17,9537
7507	13,4392	17,9379
7508	13,3894	17,9222
7509	13,3395	17,9068
7510	13,2897	17,8916
7511	13,2399	17,8766
7600	13,1902	17,8617
7601	13,1405	17,8471
7602	13,0908	17,8326
7603	13,0412	17,8184
7604	12,9916	17,8043
7605	12,942	17,7905
7606	12,8925	17,7768
7607	12,843	17,7633
7608	12,7936	17,7501
7609	12,7441	17,737
7610	12,6948	17,7241
7611	12,6454	17,7113
7700	12,5962	17,6988
7701	12,5469	17,6865
7702	12,4977	17,6743
7703	12,4485	17,6624
7704	12,3994	17,6506
7705	12,3503	17,639
7706	12,3013	17,6276
7707	12,2523	17,6164
7708	12,2033	17,6053
7709	12,1544	17,5945
7710	12,1056	17,5838
7711	12,0568	17,5733
7800	12,008	17,563
7801	11,9593	17,5528
7802	11,9107	17,5429
7803	11,862	17,5331
7804	11,8135	17,5235
7805	11,765	17,514
7806	11,7165	17,5048
7807	11,6681	17,4957
7808	11,6198	17,4867
7809	11,5714	17,478

7810	11,5232	17,4694
7811	11,475	17,461
7900	11,4269	17,4527
7901	11,3788	17,4446
7902	11,3308	17,4367
7903	11,2828	17,4289
7904	11,2349	17,4212
7905	11,187	17,4138
7906	11,1393	17,4065
7907	11,0915	17,3993
7908	11,0439	17,3923
7909	10,9962	17,3854
7910	10,9487	17,3787
7911	10,9012	17,3721
8000	10,8538	17,3657

RIPS 21 (version 2021) Ett nytt livslängdsantagande infördes 2021 genom beslut i SKR:s styrelse 23 april. Det nya antagandet bygger på data för kommunsektorns egna anställdas dödlighet och inkomster. Vid skattning av dödlighetsparametrar har också en annan metod tillämpats, så kallad ekonomisk dödlighet, vilken beaktar skillnader i dödlighet för anställda i olika inkomstskikt.

Dödlighet och efterlevandepension

Dödlighetsintensiteten μ_x per år vid åldern x år antas vara given av följande formler:

$$\mu_x = a + b * e^{cx} \quad \text{för } x \leq 97$$

$$\mu_x = \mu_{97} + 0,03 * (x - 97) \quad \text{för } x > 97$$

De så kallade Makehamparametrarna a , b och c beror på kön och födelseår enligt:

Tabell 1: Makehamparametrar för kvinnor respektive män

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-
Kvinnor								
$a * 10^3$	13,0	13,0	5,6	1,9	1,1	1,0	0,9	0,8
$b * 10^6$	0,530	0,530	0,793	1,219	1,382	1,161	0,846	0,781
c	0,137	0,137	0,132	0,126	0,123	0,123	0,125	0,125

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-

Män

$a \cdot 10^3$	61,5	20,5	8,9	3,2	1,5	1,0	0,8	0,8
$b \cdot 10^6$	0,206	0,206	0,334	0,528	0,622	0,575	0,587	0,552
c	0,148	0,151	0,145	0,138	0,134	0,133	0,131	0,130

§ 144

KS/2026:81

Detaljplan för utökning av Djulö camping, Katrineholms kommun

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar Detaljplan för utökning av Djulö Camping, del av fastigheten vad Djulö 2:41 och 1:174 i Katrineholms kommun.

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljönämnden beslutade 2022-11-30 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta "Detaljplan för Djulö camping mm, Katrineholms kommun", i syfte att:

- Behålla och förstärka Djulö som besöksmål genom att förstärka områdets fördelar vad gäller vacker natur samt aktivt idrotts- och kulturliv.
- Göra det möjligt att utveckla rekreationsområde och Djulö camping.
- Uppmärksamma och reglera natur- och kulturvärden inom planområdet.

Efter granskningen delades detaljplanen för att möjliggöra fortsatta utredningar av fladdermuspopulationen i det utökade campingområdet. Resterande delar av detaljplanen gick vidare för antagande och beslutades av kommunfullmäktige 2025-04-14, § 61. Efter antagandet valde Länsstyrelsen att upphäva delar av den antagna detaljplanen, specifikt runt det befintliga campingområdet på grund av felaktigt upphävt strandskydd. Detaljplanen har sedan slagits ihop med delen som bröts ut för fortsatt utredning och den delen som Länsstyrelsen upphävde till en gemensam plan.

Planförslaget har skickats ut för ny granskning till berörda fastighetsägare och myndigheter under tidsperioden 19 februari till 12 mars 2026. De inkomna synpunkterna har beaktats av samhällsbyggnadsförvaltningen. Den 20 maj beslutade bygg- och miljönämnden att godkänna upprättat granskningsutlåtande och detaljplan för utökning av Djulö Camping, del av fastigheten Djulö 2:41 och 1:174 i Katrineholms kommun, samt att överlämna förslaget och föreslå kommunfullmäktige att anta detaljplanen.

Ärendets handlingar

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2026-07-31
- Protokollsutdrag BMN § 46, 2026-05-20
- Granskningsutlåtande 2 Djulö - Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun – antagandehandling
- Plankarta Djulö Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun - antagandehandling

- Planbeskrivning Djulö - Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun – antagandehandling

Kommunstyrelsens överläggning

Under kommunstyrelsens överläggning yttrar sig Johan Söderberg (S), Inger Fredriksson (C) samt planarkitekten Carl Axén.

Beslutet skickas till:

Akten

Ordförandens sign

Justerandes sign

Detaljplan för utökning av Djulö camping, Katrineholms kommun

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Detaljplan för utökning av Djulö Camping, del av fastigheten Djulö 2:41 och 1:174 i Katrineholms kommun.

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljönämnden beslutade 2022-11-30 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta "Detaljplan för Djulö camping mm, Katrineholms kommun", i syfte att:

- Behålla och förstärka Djulö som besöksmål genom att förstärka områdets fördelar vad gäller vacker natur samt aktivt idrotts- och kulturliv.
- Göra det möjligt att utveckla rekreationsområde och Djulö camping.
- Uppmärksamma och reglera natur- och kulturvärden inom planområdet.

Efter granskningen delades detaljplanen för att möjliggöra fortsatta utredningar av fladdermuspopulationen i det utökade campingområdet. Resterande delar av detaljplanen gick vidare för antagande och beslutades av kommunfullmäktige 2025-04-14, § 61. Efter antagandet valde Länsstyrelsen att upphäva delar av den antagna detaljplanen, specifikt runt det befintliga campingområdet på grund av felaktigt upphävt strandskydd. Detaljplanen har sedan slagits ihop med delen som bröts ut för fortsatt utredning och den delen som Länsstyrelsen upphävde till en gemensam plan.

Planförslaget har skickats ut för ny granskning till berörda fastighetsägare och myndigheter under tidsperioden 19 februari till 12 mars 2026. De inkomna synpunkterna har beaktats av samhällsbyggnadsförvaltningen. Den 20 maj beslutade bygg- och miljönämnden att godkänna upprättat granskningsutlåtande och detaljplan för utökning av Djulö Camping, del av fastigheten Djulö 2:41 och 1:174 i Katrineholms kommun, samt att överlämna förslaget och föreslå kommunfullmäktige att anta detaljplanen.

Ärendets handlingar

- Protokollsutdrag BMN § 46, 2026-05-20
- Granskningsutlåtande 2 Djulö - Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun – antagandehandling

- Plankarta Djulö Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun - antagandehandling
- Planbeskrivning Djulö - Detaljplan för utökning av Djulö camping del av Djulö 2:41 och Djulö 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun - antagandehandling

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen har berett ärendet och har inget ytterligare att tillägga.

Julia Holmlund
Utredare

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Länsstyrelsen Södermanlands Län

Akten

BMN §46

PLAN.2025.4

Godkännande – Detaljplan för utökning av Djulö camping

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Bygg- och miljönämnden beslutar att godkänna upprättat granskningsutlåtande daterad 2026-05-06.
2. Vidare beslutar nämnden att godkänna Detaljplan för utökning av Djulö Camping, del av fastigheten Djulö 2:41 och 1:174 i Katrineholms kommun.
3. Slutligen beslutar nämnden att överlämna förslaget och föreslå kommunfullmäktige att anta detaljplanen.

Motivering

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att de inkomna synpunkterna under granskningstiden har beaktats i det nya förslaget och att planförslaget kan tas upp för antagande i Kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen delades efter granskning 1 för att möjliggöra ytterligare utredning av det utökade campingområdet. Länsstyrelsen beslutade senare att upphäva del av antagen detaljplan för befintligt campingområde. Denna plan som har varit ute på granskning under perioden 19 februari - 12 mars 2026 berör därför både det befintliga och planerade campingområdet. Samtliga yttranden, förvaltningens kommentarer samt vilka ändringar som gjorts i planen efter granskning 2 finns sammanfattade i granskningsutlåtandet, daterad 2026-05-06.

Ärendebeskrivning

Syftet med detaljplanen är att förstärka Djulö som besöksmål genom att göra det möjligt att utveckla campingområdet. Vidare ämnar planen kartlägga och reglera områdets naturvärden.

Ärendets handlingar

Tjänsteskrivelse
Plankarta
Planbeskrivning
Granskningsutlåtande 2

Överläggning

Under bygg- och miljönämndens överläggning yttrar sig Christer Sundqvist (M), Bertil Carlsson (C) och planarkitekt Carl Axén.

Ordförandens signatur	Justerandes signatur

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Mark- och exploatering
Akten

Ordförandens signatur	Justerandes signatur

Granskningsutlåtande 2

Detaljplan för utökning av Djulö Camping del av fastigheterna Djulö 2:41 och 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun

Upprättad på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholm 2026-05-06

Granskningens upplägg

Planförslaget har varit utskickat på granskning till berörda fastighetsägare och myndigheter under tidsperioden 19 februari till 12 mars 2026. Handlingarna fanns då även tillgängliga på Kontaktcenter och på kommunens hemsida.

Plangranskningen annonserades i Katrineholms Kuriren den 19 februari 2026.

Inkomna yttranden

Inkomna yttranden har sammanställts och kommenteras av Samhällsbyggnadsförvaltningen här nedan. Skrivelserna finns tillgängliga i sin helhet på Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden utan synpunkter

1	Trafikverket	2026-02-19
2	Tekniska verken	2026-02-23
3	Polisen	2026-03-02
4	Västra Sörmlands Räddningstjänst (VSR)	2026-03-04
5	Villaägarna Västra Sörmland	2026-03-12

Yttranden med synpunkter

6. Sörmlands museum

2026-02-25

Utnyttjandegraden anges på plankartan som största byggnadsarea. Det är oklart om det är inom egenskapsgräns eller inom kvartersmark. Både gränsbeteckningen för egenskapsgräns och gränsbeteckningen för kvarterstraktsgräns går inte att utläsa av plankartan.

En kulturmiljöanalys över Djulö finns sedan tidigare (WSP, 2023-09-28). I denna skrivs att camping och rekreationsområdet har småskaliga byggnader med träfasader med tydliga funktioner kopplade till platsen. Vid eventuella kompletteringar i planområdet bör hänsyn tas till dessa karaktärer.

I kulturmiljöanalysen ges råd och rekommendationer för eventuell komplettering inom planområdet. Råden som anges för området som helhet är att; *"Tillkommande bebyggelse bör ha traditionella fasadmateriell likt trä eller puts. Undvik fasadkulörer i vita nyanser. Använd med fördel dova kulörer, så som rött, brunt, grönt och gult."* Plankartan bör därför kompletteras med utformningsbestämmelser, formulerade så att rekommendationerna följs.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för inkommit yttrande. Om inget annat anges reglerar samtliga egenskapsbestämmelser i detaljplaner egenskapsområdet som avgränsas av både egenskapsgräns och användningsgräns. Relaterar bestämmelsen till annat än egenskapsområde anges det i bestämmelseformuleringen. Detta enligt Boverkets allmänna råd och vägledningar. Gränsbeteckningar för egenskapsgräns finns att utläsa under planbestämmelser. Kvarterstraktgräns är den tjockare fastighetsgränsen som exempelvis finns i det nordvästra hörnet av plankartan. Grundkartans teckenförklaring har reviderats till antagande.

Plankartan har till antagande kompletteras med en bestämmelse om att ny bebyggelse ska ta hänsyn till platsens karaktär och kulturvärden. Utformning, material och färgsättning ska särskilt beaktas. Det är samma bestämmelse som har använts för övriga delar av det ursprungliga planområdet som redan har antagits och bedöms vara tillräckligt för att ta tillvara på områdets kulturhistoriska värden.

7. Lantmäteriet

2026-03-09

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2026-01-26) har följande noterats:

Koordinatkryss saknas i grundkartan

Koordinatkryss och angivelse av koordinaterna i plan saknas i den grundkarta som ligger som bakgrund till plankartan. Det krävs minst två koordinatkryss i östvästlig riktning och två i nord-sydlig riktning för att med säkerhet kunna georeferera den juridiskt gällande plankartan ifall det skulle bli nödvändigt. I HMK Kartografi 2025 avsnitt 3.4.2 finns en rekommendation om att kartans koordinatsystem kan förtydligas på detta sätt. Koordinatkryssen bör finnas på någon av de kartor som sparas när planen får laga kraft och det är enklast vid en framtida georeferering om dessa syns på dokumentet plankarta.

Aktualitetsdatum för grundkarta saknas

Angivelse om aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan saknas.

Ut- och infart på allmän plats

Som upplysning vill Lantmäteriet framföra att om det på sikt är aktuellt att bilda en egen fastighet för campingen kan bestämmelsen om att tillåta utfart på allmän plats medföra problem med att skapa en rättighet för vägen. Vägar för fordonstrafik är generellt inte tillåtet inom Natur, om de inte reglerats med egenskapsbestämmelse eller finns tydligt beskrivna i planens syfte. För det fall en angränsande fastighet måste ha sin utfart över ett område som är utlagt som Natur finns det inget självklart svar på hur en ny detaljplan ska utformas. Beroende på om det är kommunen, en gemensamhetsanläggning eller den enskilde fastighetsägaren som ska ansvara för väghållningen och beroende på om vägområdet ska vara tillgängligt för allmänheten eller inte, står olika lösningar till buds.

Om tanken är att den enskilde fastighetsägaren ska ansvara för skötseln av utfartsvägen kan utfartsvägen läggas ut som kvartermark med samma användningsbestämmelse som den fastighet utfarten ska betjäna. På så vis skapas stöd i planen för LM att bilda servitut på utfartsvägen. Det kan också möjligt att bilda en skafthtomt där utfartsvägen är en del av den fastighet som behöver utfarten om det är lämpligt. Man ska dock komma ihåg att allmänheten kan hindras från att passera utfartsvägen med denna lösning.

Om det är kommunalt huvudmannaskap är ett alternativ att lägga ut utfartsvägen som allmän plats Gata. Då är allmänheten tillförsäkrad rätt att använda utfartsvägen. En konsekvens blir dock att skötselansvaret faller på kommunen. I praktiken kan det också medföra att utfartsvägen måste göras så bred att kommunala snöröjningsfordon kan komma fram på vägen.

Ersättning av del av plan under pågående genomförandetid

Det finns begränsningar i kommunens möjlighet att ersätta med en ny plan under pågående genomförandetid. Läs gärna mer i Boverkets PBL Kunskapsbanken. I planbeskrivningen saknas motivering av varför den aktuella planen i södra delen kan ersättas med en ny i ett mindre område.

Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik

Lantmäteriet vill uppmärksamma kommunen om följande vad gäller markreservat.

- Genom att lägga ut markreservat i en detaljplan reglerar kommunen endast att byggnadsnämnden inte får bevilja bygglov som hindrar allmänhetens tillträde till området. Det räcker inte med planbestämmelsen i detaljplanen för att få rätten till tillträde utan det krävs även upplåtelse till exempel ett servitut till förmån för en kommunal fastighet.
- Om det i en gällande plan är så att markägaren, eller någon rättighetshavare inte vill upplåta en sådan rätt och släppa fram allmänheten, har kommunen inga möjligheter att tvinga sig till en sådan rätt. För att vara säker på att få tillträde till fastigheten behöver normalt sett rättigheten säkras upp innan planen antas.
- Om någon annan än kommunen äger marken kan ägaren kräva att kommunen ska ordna en rättighet för att använda utrymmet och betala ersättning för detta.

Om ovanstående innebär problem för kommunen borde det kanske övervägas att lägga ut området som allmän plats i stället.

Om kommunen och markägaren inte skrivit något avtalsservitut kring markreservatet krävs det att det är av väsentlig betydelse för en kommunal fastighet för att det ska vara möjligt att bilda ett servitut för ett markreservat i en lantmäteriförrättning. Om det inte finns någon kommunal fastighet inom planområdet eller dess närhet är det tveksamt om ett servitut är av väsentlig betydelse för fastighetens ändamålsenliga användning i enlighet med 7 kap. 1 § FBL, alternativt för väg enligt 49 § AL.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar

Katrineholms kommun tackar för inkommet yttrande. Plankartan har kompletterats med koordinatkryss och information om grundkartan. Gällande utfart över allmän plats är kommunen medvetna om problematiken vid en eventuell fastighetsbildning. Det finns inga planer på att stycka av campingen men om en sådan ändå skulle genomföras i framtiden får kommunen drifva eventuella utfarter över allmän plats mark.

Kommunen är medvetna om att det finns begränsningar vid ändring av detaljplan inom genomförandetiden och har därför inhämtat godkännande från Mark- och exploateringsavdelningen som företrädar kommunen som markägare. Planbeskrivningen har även kompletterats med information om anledningen till att detaljplanen ersätts.

Kommunens syfte med bestämmelsen om markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik är framförallt att endast tillåta sådana åtgärder som inte hindrar allmänhetens tillträde. Endast planläggning med prickmark hade tillåtit att staket eller stängsel uppfördes.

8. Naturskyddsföreningen

2026-03-12

Naturskyddsföreningen i Katrineholm konstaterar att en fladdermusinventering nu gjorts. Den visar att området är attraktivt för fladdermöss och att minst 6, eventuellt 8 arter registrerats vid inventeringen. Vi ser positivt på att man fokuserar på modernisering av det redan utnyttjade campingområdet i första hand och att man skyddar värdeträd i detaljplaneområdet. Det finns i detaljplanen olika förslag på lämpliga anpassningar av till exempel belysning som vi förutsätter kommer till användning. Det är också bra att det tydliggörs att vissa områden ska vara "natur". Av detaljplanen framgår också att en framtida utveckling av området behöver ske i enlighet med Artskyddsförordningen, vilket vi instämmer i.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar

Katrineholms kommun tackar för mottaget granskningsyttrande och god dialog under processen. Utvecklingen av campingen kommer i första hand ske inom befintligt område. Lämpliga skyddsåtgärder kommer att genomföras i samband med detaljplanens genomförande.

9. Länsstyrelsen

2026-03-12

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplaneförslaget överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör strandskydd ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Strandskydd

Enligt planförslaget berörs planområdet av strandskydd från Djulösjön och Svartbäcken. Kommunen avser att upphäva strandskyddet inom all kvartersmark inom planområdet med hänvisning till det särskilda skälet "redan ianspråktaget område", 7 kap. 18 e § punkt 1 miljöbalken (1998:808), MB.

Att upphäva strandskyddet i en detaljplan förutsätter att det finns särskilda skäl för det och att intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. Bestämmelserna i 7 kap. 18 e och 18 g- 18 j §§ MB ska

tillämpas på planbestämmelser om upphävande av strandskydd.

Enligt de nya strandskyddsregler som infördes den 1 juli 2025¹ gäller inte generellt strandskydd längs med vattendrag med en bredd som är två meter eller smalare vid normalt medelvattenstånd. Länsstyrelsen har i yttrandet utgått från att de nya strandskyddsreglerna ligger till grund för kommunens bedömning av strandskydd vid Svartbäcken.

Friluftsliv och camping (N)

Länsstyrelsen bedömer att det saknas förutsättning för att upphäva strandskyddet inom kvartersmark för Friluftsliv och Camping (N) på det sätt som detaljplanen föreslår. Länsstyrelsen har i tillsynsbeslut för tidigare detaljplan (Dnr 3387-2025) konstaterat att platsen har varit ianspråktagen för campingverksamhet (N). Att campingverksamhet bedrivits på platsen under lång tid innebär inte, enligt länsstyrelsens bedömning, att platsen tagits i anspråk på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddet syften. De byggnader och uppställningsplatser som finns inom området innebär inte att hela campingområdet har tagits i anspråk.

Länsstyrelsen anser att nya servicebyggnader, eventuella framtida campingkomplement, platser för permanent uppställning av husvagn/ husbil och uppsättning av tält, i första hand ska placeras utanför strandskyddat område. En permanent uppställd husvagn/husbil med intilliggande anordningar kan liknas vid fritidshus som genererar större avhållande effekt på allmänheten än en husvagn/husbil eller ett tält som står där tillfälligt. Att tillåta ny bebyggelse, campingkomplement och permanent uppställning inom idag strandskyddat område förändrar platsens tillgänglighet och bidrar till en avhållande effekt för allmänheten, vilket strider mot strandskyddet syften.

Enligt PBL kunskapsbanken är användningen Friluftsliv och Camping (N) endast avsedd för tillfällig uthyrning av platser för uppställning av tält, husvagnar och husbilar. Den föreslagna planbestämmelsen om bygglovs-frihet för permanent uppställning är, enligt Länsstyrelsens bedömning, inte förenlig med föreslagen markanvändning (N).

Länsstyrelsen bedömer att det kan finnas förutsättningar att upphäva strandskyddet inom kvartersmarken med stöd av 7 kap. 18 e § punkt 1 MB, för att möjliggöra en markanvändning för Friluftsliv och Camping (N) under följande förutsättningar:

- Byggrätten ska endast avse befintlig bebyggelsen inom användningsområdet
- Byggrätten ska begränsas till den yta som är bebyggd idag
- Bestämmelse om bygglovsbefrielse tas bort.

Det särskilda skäl som kommunen åberopar kan inte användas för att utvidga den pågående verksamheten med nya servicebyggnader, campingkomplement, platser för permanent uppställning av husvagn/ husbil och uppsättning av tält. Kommunen bör i stället överväga att upphäva strandskyddet med stöd av 7 kap. 18 e § punkt 4, MB. Kommunen behöver då kunna visa att intresset inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område. Om den utvidgade verksamheten kan lokaliseras utanför sådant område ska den lokaliseringen väljas i stället.

Stugby (O1) och Friluftsliv och camping (N)

Länsstyrelsen anser att kommunen har visat att det finns särskilda skäl att upphäva strandskyddet inom kvartersmarken med stöd av 7 kap. 18 e § punkt 1 MB, för att möjliggöra en markanvändning för Stugby (O1) och Friluftsliv och Camping (N).

Kommunen har även visat att intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset.

Upplysningar

Möjligheten att i en detaljplan bestämma undantag från krav på lov har upphört i och med de ändringar i PBL som trädde i kraft den 1 december 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden som har påbörjats för ikraftträdandet. Enligt övergångsbestämmelserna ska bestämmelser i en detaljplan om undantag från krav på lov, som har meddelats med stöd av upphävd 9 kap. 7, 10 eller 11 §, fortsatt gälla, dock längst till utgången av november 2027.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar

Katrineholms kommun tackar för inkommit granskningsyttrande. Kommunen har ingen avsikt att uppföra nya servicebyggnader eller andra större byggnadsverk inom strandskyddad del av campingområdet.

Plankartan har därför kunnat kompletteras med en bestämmelse om att uppställningsområdet inom campingområdet endast får förses med en största byggnadsarea på 100m². Befintligt område med flera servicebyggnader ges en byggrätt på 750m². Regleringen säkerställer i plan att nya större servicebyggnader uppförs utanför strandskyddat område. För både områdena ges en utökad byggrätt på 75 m² jämfört med dagens situation. Denna byggrätt krävs för att kunna säkerställa att nödvändiga mindre komplement kan uppföras. Vidare har lovbefrielsen för permanent uppställning av husvagnar, husbilar och tält plockats bort.

I planbeskrivningen har strandskyddsavsnittet och motiven till detaljplanens regleringar förtydligats.

10. Sörmland Vatten och Avfall AB

2026-03-12

Enligt samarbetsavtalet med Katrineholm Vatten och Avfall AB ligger yttranderätten i ärenden av detta slag hos Sörmland Vatten och Avfall AB.

Efter granskning av samrådshandlingen har vi nedanstående synpunkter på förslaget.

Dagvatten

Under Rubriken dagvattenhantering står det att Sörmland Vatten ansvarar för den gemensamma dagvattenanläggningen, ordet gemensamma behöver bytas ut mot allmänna. Så att det står att Sörmland Vatten ansvarar för den allmänna dagvattenanläggningen, detta för att använda vedertagna begrepp och minska risken för missförstånd.

Det är otydligt i planbeskrivningen hur dagvatten ska hanteras inom detaljplanen. Det framgår att det finns en dagvattenutredning som redovisar aktuella åtgärder. Då dagvattenutredningen omfattar ett större område är det viktigt att det framgår i planbeskrivningen hur dagvattnet bör hanteras för just denna detaljplan. I dagvattenutredningen står det att: *Befintligt campingområde utgörs av genomsläppliga ytor för uppställning och parkering. Detta förutsätts gälla även för nya campingområden. Jordarterna i området bedöms ha medelgod genomsläpplighet Enligt SGU och det bedöms därmed finnas möjlighet för lokalt omhändertagande av dagvatten genom infiltration på stora delar av området för nya campingplatser. Infiltration av dagvatten bedöms även leda till god avskiljning av föroreningar.*

Om denna text fortsatt är aktuell så bör den vara med i planbeskrivningen.

Vatten och spillvatten

Under teknisk försörjning, Vatten och avlopp står det att SVAAB ansvarar för att säkerställa att det finns dricks- och avloppsvatten inom området. Sörmland Vatten/SVAAB ansvarar inte för ledningar inom området utan ansvarar för dricksvatten till förbindelsepunkt samt avloppsvatten från förbindelsepunkt.

Kapacitet

När det blir aktuellt att utöka campingen inom detaljplanen kommer en kapacitetsutredning för vatten och avlopp att behöva utföras. Om utredningen visar på bristande kapacitet behöver detta åtgärdas innan utökningen kan anslutas. Det är därför viktigt att utbyggnadsplanerna i god tid kommuniceras till Sörmland Vatten och Avfall AB.

Renhållning

Renhållningen har inget att erinra gentemot planförslaget

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar

Katrineholms kommun tackar för inkommet granskningsyttrande. Planbeskrivningens dagvattenavsnitt har förtydligats och föreslagen text har inarbetats. Planbeskrivningen har även förtydligats gällande vatten och spillvatten. Gällande kapacitetsfrågan har ansvarig avdelning på kommunen informerats och frågan beskrivits i detaljplanen.

Ej tillgodosedda synpunkter från samråd och granskning

Samtliga synpunkter inkomna under granskningsperioderna bedöms ha tillgodosett. Under samrådet lyfte följande privatpersoner vissa frågor som inte helt har kunnat tillgodoses. Framförallt eftersom de ej regleras i detaljplan.

- Privatperson 1
- Privatperson 3
- Privatperson 4

Ändringar i förslaget

Kommunen ämnar med detaljplanen upphäva strandskyddet i hela planområdet. För att det ska vara möjligt har kommunen efter dialog med Länsstyrelsen begränsat byggrätten inom det nedre campingområdet. Det har gjorts genom att byggrätten har minskats och delats upp mellan uppställningsområdet och serviceområdet.

Plankarta

- Bestämmelsen "**Största byggnadsarea är 1000 m²**" har delats upp mellan uppställningsområdet och serviceområdet, samt minskats. Inom uppställningsområdet är regleringen nu "**Största byggnadsarea är 100 m²**" och inom serviceområdet "**Största byggnadsarea är 750 m²**".
- Bestämmelsen "**Ny bebyggelse ska ta hänsyn till platsens karaktär och kulturvärden. Utformning, material och färgsättning ska särskilt beaktas**" har lagts till för att säkerställa att tillkommande bebyggelse tar hänsyn till platsens kulturvärden.
- **Lovbefrielse** för permanent uppställning av husvagnar, husbilar och tält har tagits bort då ny lagstiftning medför att de oavsett kommer sluta gälla 1 december 2027.

Planbeskrivning

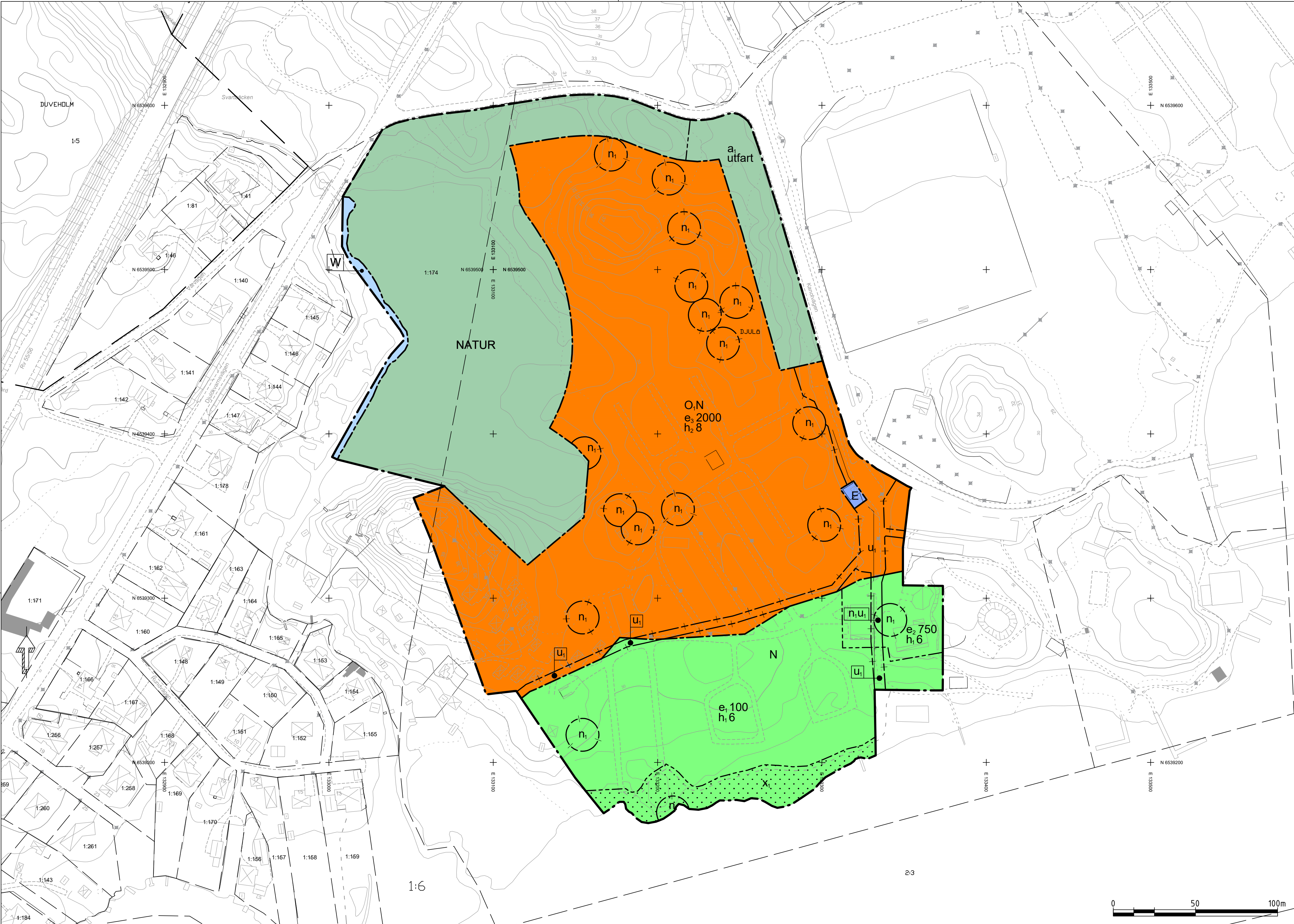
- Dagvattenavsnittet har förtydligats
- Strandskyddsavsnittet har förtydligats
- Redovisningen av planbestämmelsen med motiv har förtydligats

I övrigt görs redaktionella ändringar och förtydliganden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Katrineholm 6 maj 2026

Carl Axén
Planarkitekt

Erik Bjelmrot
Avdelningschef

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Sekundär eigenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmän plats

NATUR

Natur

Kvartersmark

E

Tekniska anläggningar

N

Friluftsliv och camping

O

Stugby

Vattenområde

W

Vattenområde

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Stängsel, utfart och annan utgång

utfart Två(2) ut- och infarter till campingområde får anläggas över natur.

Ändrad lovplikt

a Marklov krävs även för fällning av träd med en stamdiameter över 60 cm. Mätning görs 1,5 meter över marknivån.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

Marken får inte förses med byggnad.

Höjd på byggnadsverk

h, 6 Högsta nockhöjd är 6 meter.

h, 8 Högsta nockhöjd är 8 meter.

Markreservat för allmännyttiga ändamål

x Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik.

Utnyttjandegrad

e, 100 Största byggnadsarea är 100 m².

e, 750 Största byggnadsarea är 750 m².

e, 2000 Största byggnadsarea är 2000 m².

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Avgränsas via sekundär eigenskapsgräns

Markens anordnande och vegetation

n Trädet får inte fällas och dess stam, rötter och grenverk får inte skadas vid bygg- eller markarbeten. Trädet får dock fällas om det utgör en risk för liv, egendom eller vid spridning av epidemisk trädssjukdom.

Markreservat för allmännyttiga ändamål

u Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK

Placering

Avståndet mellan campingenhet(husvagn/husbil/villavagn inkl. förtält/standbyttält och altan) ska vara minst 4 meter.

Upphävande av strandskydd

Strandskyddet är upphävt.

Utformning

Ny bebyggelse ska ta hänsyn till platsens karaktär och kulturvärden. Utformning, material och färgsättning ska särskilt beaktas

Ändrad lovplikt

Marklov krävs även för fällning av träd med en stamdiameter över 60 cm. Mätning görs 1,5 meter över marknivån.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. Laga Kraft

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR (ett urval)

- Fastighetsgräns
- Kvarterstraktgräns
- Serv
- Servitutgräns
- VÄRMBOL
- Traktnamn
- 1:169
- Registreringsnummer för fastighet med traktnamn
- SKÅLSVAMPEN
- Kvartersnamn
- Träd med en stamdiameter över 65 centimeter
- Byggnader, karterade efter huslivet
- Byggnader, karterade efter takkontur
- Transformator, skärmtak
- Slänt
- Gångbana
- Nivåkurvor

Koordinatsystem: SWREF99 16.30

Höjdsystem: RH 2000

Grundkartan är upprättad av Sweco i Katrineholm 2025-02-26

Skala 1-1300 i A1 - format

Till planen hör:	☒ Planbeskrivning	☒ Granskningsutlåtande
☐ Planprogram	☐ Miljökonsekvensbeskrivning	☐ Gestaltungsprogram
☐ Samrådsredogörelse program	☐ Fastighetsförteckning	☐ Kvalitetsprogram
☐	☒ Samrådsredogörelse	☒ Illustration

Detaljplan för utökning av Djulö camping Katrineholm

Del av fastigheterna Djulö 2:41 och 1:174, Katrineholm, Katrineholms kommun

Katrineholms kommun	Södermanlands län	Beslutsdatum	Instans
Antagandehandling		Godkännande	
PBL 2010:900, Planbestämmelsekatalog 2024-05-02		Antagande	
Upprättad 2026-05-06		Laga kraft	
		Ärendenummer	
		PLAN 2025.4	
Carl Axén Planarkitekt	Erik Bjelmröt Avdelningschef		

Planbeskrivning

Detaljplan för utökning av Djulö camping
del av fastigheterna Djulö 2:41 och 1:174, Katrineholm,
Katrineholms kommun.

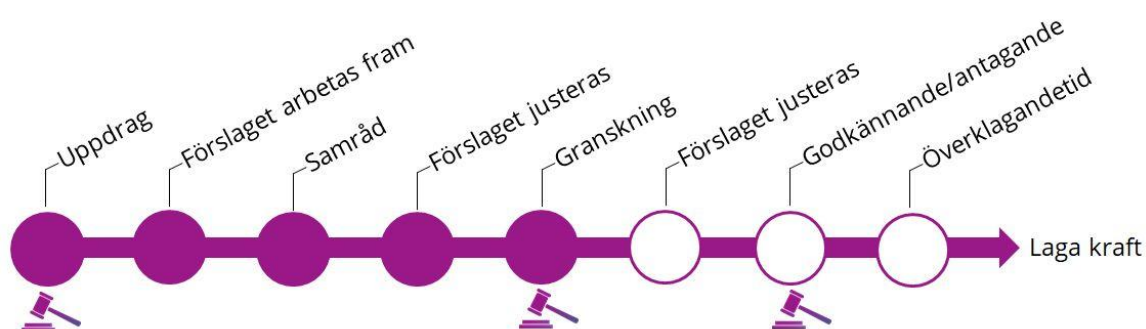
Syfte

Syftet med detaljplanen är att förstärka Djulö som besöksmål genom att göra det möjligt att utveckla campingområdet. Vidare ämnar planen kartlägga och reglera områdets naturvärden.

Inledning

Planprocessen

Planarbetet påbörjades efter den 2 maj 2011, därmed följer detaljplanen den nya Plan- och bygglagen 2010:900 med de ändringar som trädde i kraft 2 januari 2015. Detaljplanen följer Boverkets föreskrifter och allmänna råd BFS 2020:5 och 2020:6. Då planarbetet är påbörjat efter 1 januari 2022 så följs BFS 2020:8 om digitala planbeskrivningar.

Figur 1: Planprocessen

I detaljplanen ges en samlad bild av markanvändningen och hur miljön är tänkt att förändras eller bevaras. Under **plansamrådet** ges berörda möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Därefter sker en bearbetning av planförslaget som sedan ställs ut för **granskning**. Om synpunkter lämnas, ska dessa redovisas och berörda **underrättas** innan planen antas. Efter antagandet har "ej tillgodosedda sakägare" möjlighet att överklaga detaljplanen innan den kan vinna **laga kraft**.

Bakgrund

Katrineholms kommun köpte under 1930-talet Djulö herrgård med tillhörande marker. Området utvecklades till ett rekreationsområde för Katrineholms invånare och under 1960-talet anlades campingplatsen. Utöver camping finns det idag flera verksamheter i närheten som hembygdsgård, restaurang och småbåtshamn. Camping och rekreationsområdet är i behov av modernisering och utveckling, varför kommunen tagit initiativ till en översyn av hela området.

Katrineholms kommun beslutade att dela "Detaljplan för Djulö camping mm" till antagande med syftet att ytterligare utreda fladdermuspopulationen i området. Delen för utökad camping bröts då ur den planen för handläggning i detta ärende (PLAN.2025.4). Länsstyrelsen har sedan beslutat att upphäva "Detaljplan för Djulö camping mm" för det befintliga campingområdet med hänvisning till att strandskyddet upphävs i strid mot gällande lagstiftning. Fortsatt detaljplanehandläggning av både befintligt och utökad campingområdet sker därför i denna plan.

Plandata

Detaljplan för utökning av Djulö camping, fastigheterna Djulö 2:41 samt del av Djulö 1:174, Katrineholms kommun, PLAN.2025.4.

Planarbetet påbörjades 2022-11-30 som PLAN:2022.3. Detaljplanen har sedan delats inför antagande.

Tidigare ställningstaganden

Kommunala beslut

Bygg- och miljönämnden beslutade 2022-11-30 att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta "*Detaljplan för Djulö camping mm, Katrineholms kommun*", i syfte att:

- Behålla och förstärka Djulö som besöksmål genom att förstärka områdets fördelar vad gäller vacker natur samt aktivt idrotts- och kulturliv.
- Göra det möjligt att utveckla rekreationsområde och Djulö camping.
- Uppmärksamma och reglera natur- och kulturvärden inom planområdet.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-04-14 att anta "*Detaljplan för Djulö camping mm, Katrineholms kommun*"

Översiktsplan

Planförslaget överensstämmer med intentionerna i Katrineholms översiktsplan, Framtidsplan 2050. I översiktsplanen återfinns övergripande beskrivningar om hur hela Djulö-området särskilda värden ska tillvaratas och stärkas för att höja platsens attraktivitet. Hela området beskrivs som en av kommunens viktigaste noder för besöksnäring. Vidare beskriver översiktsplanen hur Djulö kan stärkas som en attraktiv mötesplats för idrotts, kultur och evenemangsaktiviteter

Fördjupad översiktsplan

Områdets fördjupande översiktsplan (Fördjupning av översiktsplanen för Stora Djulö säteri med omgivning), antagen 2012-01-16 beskriver hur Djulös prägel av kulturhistorisk miljö är det som främst ska värnas i områdets utveckling. Landskapsbilden, den brukade jordbruksmarken och de vida vyerna spelar alla en viktig roll i att forma platsens karaktär. Området är även värdefullt för motion och rekreation på grund av sin närhet till vatten. Att utveckla området med aktiviteter och verksamheter innebär att ovan nämnda karaktärer ska prägla utvecklingen och även utvecklas med de nya tilläggen. För att värdet för rekreation och friluftsliv ska bibehållas är det fördelaktigt att samla övriga aktiviteter till begränsade områden. För att också locka tillresande och för att utvecklas som turistmål ska Djulöområdet bygga på samband med andra viktiga besöksmål i regionen. För att bli ett sådant turistmål krävs en viss nivå på service. Det krävs också en hög kvalitet på miljöns utformning och de evenemang och aktiviteter som anordnas här. Inom kulturområdet finns många spår att bygga vidare på – musik, teater, konst- och konsthantverk. Landskapet och sjön bjuder in till aktiviteter som båt- och kanotutflykter, ridturer, vandring med mera. Det framtagna planförslaget stämmer överens med den fördjupade översiktsplanens övergripande riktlinjer.

Grönplan

För Katrineholm stad finns en Grönplan (Grönplan för Katrineholm stad), antagen 2018-12-17. Området kring Djulö är ett av de mest använda och uppskattade miljöerna i Katrineholm. Det är därför viktigt för hela staden att bibehålla och stärka de olika typerna av gröna miljöer i området.

Tillgängligheten, tryggheten samt mångfalden av aktiviteter som erbjuds ska förbättras. Det finns stor potential för flertalet ekosystemtjänster att produceras och området är en viktig del av stadens ekologiska spridningssamband. Grönplanen redovisar följande förslag till implementering av mål och planeringsriktlinjer:

- För att stärka tryggheten och tillgängligheten bör skötseln av naturpark förstärkas och möjligheter till fler aktiviteter skapas.
- Då området är stort och innehåller många typer av platser och möjligheter till aktiviteter bör gång- och cykelstråk ses över för att öka tillgänglighet och trygghet.
- Bibehåll hög skötselnivå vid Djulö badplats och utveckla den som besöksmål med eventuell turistverksamhet kopplat till platsens historia.
- Se över och utveckla djurhållning och odling för att inkludera fler Katrineholmsbor, exempelvis genom möjligheter till stadsodling.

Dessa riktlinjer har bevakats i planarbetet vilket betyder att planförslaget helt överensstämmer med intentionerna i grönplanen.

Detaljplan

Området är till största delen inte detaljplanlagt. I norr, öster och söder gränsar planområdet till detaljplan för Djulö camping mm (0483-P2025-44). Den planen innefattade under tidigare granskningen även detta planområde men behövde separeras för att möjliggöra ytterligare utredning och planläggning efter beslut av Länsstyrelsen om upphävande till viss del. I syd gränsar området till Djulökvarnområdet. Området omfattas av stadsplan som motsvarar detaljplan idag för Duveholm 1:5 mm(0483-P79-15). Planen togs fram för att reglera bebyggelsen inom Djulökvarnområdet.

Vidare innefattar planförslaget även en liten del av den nyligen antagna detaljplanen för Djulö camping mm (0483-P2025-44). Syftet med planändringen är att reglera om infartsvägen till campingområdet från allmän plats till kvartersmark. Det skapar en större flexibilitet för att efter behov modernisera infarten.

När en ny detaljplan antas och senare vinner laga kraft upphör tidigare detaljplaner eller andra äldre planer automatiskt att gälla inom området. De äldre planerna fortsätter dock att gälla utanför planområdet. En detaljplan gäller sedan i all framtid eller till den ersätts eller upphävs.

Riksintresse

Inga riksintressen finns inom eller i planens direkta närområde.

Behovsbedömning

Kommunen har genomfört en undersökning om planens kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delade inte inledningsvis kommunens bedömning att planens genomförande inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen lyfte bland annat att områdets rådande föroreningsituation, påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten, natur och kultur tillsammans med möjliggörandet av en campingplats kan innebära att en betydande miljöpåverkan uppstår. För att säkerställa påverkan från ovan berörda frågor har flera utredningar tagits fram och detaljplanen har korrigerats efter resultatet av dessa. Därför

bedömer kommunen att detaljplanen är förenlig med miljöbalkens bestämmelser om god hushållning av mark- och vattenområden. Några miljökvalitetsnormer bedöms inte överskridas inom planområdet.

Relaterade projekt/Övrigt

Det pågår ett samtidigt projekt för att skapa en större våtmark nordöst om planområdet på Djulö gärde.

Förutsättningar

Platsens historia

Landhöjningen efter istiden har medfört att landskapet kring planområdet har ändrat karaktär genom historien. Under äldre stenålder (ca 10 000 - 4000 f Kr) låg planområdet helt under vatten och var en del av en vidsträckt skärgårdsmiljö. Senare under yngre stenåldern (från ca 4000 f Kr) började området torrläggas då havslinjen flyttades österut. Djulösjön var dock fortsatt förbunden med Östersjön genom flera långsmala vattenvägar men omkring år 3300 f Kr klipptes dessa av och vattendraget blev till en insjö. Därefter har området i stort haft samma fördelning mellan vatten och land som idag.

Spridda fynd av restprodukter, föremål och vapen i stenmaterial från yngre stenålder tyder på att människor slog sig ner i området kort tid efter det att landet blivit torrlagt. Efterföljande förhistoriska period, bronsåldern (1800 - 500 f Kr) är mer anonym i fyndmaterialet, men möjligen är uppgiften om en idag försvunnen skålgropssten invid det övergivna torpet Salltorp (norr om Stora Djulö) en indikation på att människor bott i närområdet även under denna tid. Dessutom kan flera av lösfynden av stenålderskaraktär även vara från tidig bronsåldern.

Att människor har bott i närområdet under järnåldern (ca 500 f Kr - 1050 e Kr) står klart. Närmaste fornlämning till planområdet återfinns på en höjd nordöst om Stora Djulö i form av ett gravfält med åtta högar och runda stensättningar. Gravformerna daterar lämningen till yngre järnålder (ca 400 - 1050 e Kr) och troligen utgörs det av ett så kallat gårdsgravfält. Det är dock inte klarlagt vart gården fanns men troligt är att den fanns i närheten till höjderna. Gårdarna under den tiden låg ofta i utkanten av den flackare odlingsmarken, gärna med ett höjdparti i ryggen. Under järnåldern var området troligen glest befolkat, de fåtaliga fornlämningarna och den nästan totala frånvaron av förhistoriska ortnamnstyper tyder på det. Områdets fuktiga marker vilket försvårande odling kan vara en förklaring till det. Det är först i samband med godsens och kyrkornas framväxt under medeltiden som området får en tydligare bebyggelsestruktur.

Samma år som alla arbetare fick rätt till två veckors semester, 1938, öppnade Djulöbadet. Badet byggdes i samband med att kommunen köpte herrgården med tillhörande och jordbruksmarker år 1935. År 1968 anlades campingplatsen. Till anläggningen hör även småbåtshamn och kanotklubb samt byggnader som tillhör campingen som omklädningsrum, dansbana, mindre affär och café. Sedan kommunens övertagande av området har det utvecklats kontinuerligt. Anläggningen som helhet kan sägas representera en fortsättning av eftersträvandet av ett sunt leverne och tillgång till naturen vilket blev en möjlighet för ännu fler i samband med kommunens satsningar på rekreationsområdet och campingen.

Fornlämningar

En arkeologisk undersökning av planområdet med omnejd har genomförts vilken ej kunde påvisa några nya fornlämningar. Det har dock tidigare återfunnits lösfynd av fornlämningar i form av en älgbensdolk samt flera stenyxor (L1985:9066). Den genomförda undersökningen kunde endast registrera några objekt klassificerade som "övrig kulturhistorisk lämning". Exempel på sådana i området är Carl Ugglas park, norr om planområdet.

Idag återfinns endast rester av Carl Ugglas park. Bland annat finns det stensatta gångar, falska runstenar och enstaka dammar. Parken anlades någon gång under 1700 talet efter engelsk inspiration. Till skillnad från de geometriskt ordnade franska parkerna kännetecknas engelska parker av mer naturligt slingrande stråk och lummig grönska.

Om ytterligare fornlämningar påträffas i samband med exploatering föreligger anmälningsplikt enligt kulturmiljölagen.

Kulturmiljövärden

Mellan herrgårdsmiljön och sportstugorna direkt väster om planområdet på skogsbeklädda höjder ligger Djulöbadet och Djulö camping. Anläggningens byggnader karaktäriseras av småskaliga byggnader med träfasader och tydliga funktioner kopplade till platsen. Inga särskilt värdefulla byggnader finns inom camping- och rekreationsområdet.

Naturvärden

Inom planens närområde finns det höga naturvärden. Bland annat har skyddsvärda träd, ädellövskog, alsumpskog och flera skyddsvärda fågelarter tidigare identifierats i området.

För att bedöma platsens nuvarande naturvärden har en naturvärdesinventering (Norconsult, 2023-11-08) och fladdermusinventering (Norconsult, 2025-12-05) genomförts. Naturinventeringen har kartlagt vilka delar som har särskilt stort skyddsvärde och bör bevaras. Identifierade områden har klassificerats på en fyrgradig skala där 4 motsvarar visst naturvärde och 1 motsvarar det högsta naturvärdet. Totalt finns det 2 områden i klass 2 med högt naturvärde, 13 i klass 3 med påtagligt naturvärde och 7 i klass 4 med visst naturvärde i planens närområde. De planerade markanvändningsförändringarna kommer inte påverka några områden med naturvärdesklass 1 eller 2. Se utdrag ur inventering nedan.

Figur 3: Naturvärdesinventering över Djulö-området

Området som utreds för utökad camping eller objekt 7 och 8 på ovanstående karta utgörs framförallt av blandad lövskog i ett småkulligt landskap med flertalet block i markytan. Skogen består till stor del av Asp men det finns även Ek, Skogslönn, Björk och Gran. I övrigt är buskskiktet välutvecklat och utgörs till stor del av hassel, hägg, rönn och ung skogslönn medan fältskicket är mer lågvuxet och ojämnt. Området är även rikt på grov död ved och större grövre värdeträd. Sammanlagt bedöms området höra till **naturvärdesklass tre** då det har ett påtagligt biotopvärde samt ett visst artvärde. Genomförd naturvärdesinventering har inte kunnat visa på några rödlistade eller fridlysta arter inom området som utreds för utökad campingverksamhet. Det har endast återfunnits några enstaka signalarter eller annan "övrig naturvårdsintressant art".

Den fördjupade inventeringen av fladdermöss inom området visar sammanfattningsvis att 6 - 8 arter förekommer, varav 4 regelbundet och rikligt. Identifierade fladdermöss är **1. Större brunfladdermus**, **2. Nordfladdermus**, **3. Dvärgpipistrell**, **4. Gråskimlig fladdermus** (Enstaka inspelningar) **5. Brunlångöra** (Enstaka inspelningar), **6. Vattenfladdermus**. Utöver det kan även **Mustasch-/Tajgafladdermus** och **Fransfladdermus** förekomma i området. Större brunfladdermus, nordfladdermus och dvärgpipistrell är förhållandevis opportunistiska vad gäller belysning i stadsnära miljöer och rör sig ofta över stora områden nära bebyggelse och i parkområden. Dessa bedöms inte att påverkas av utökad verksamhet i form av ytterligare campingområden. Brunlångöra och Gråskimlig fladdermus bedöms endast förekomma i enstaka exemplar. Däremot kräver Vattenfladdermusen mörka, stilla och skyddade vattenmiljöer. Sjökanter är ofta exponerade för vind och då är vatten inne i skogen ett bättre alternativ. I detta fall visar särskilt skogsområdet närmast Svartbäcken på vikten av sådana platser. Vattenfladdermössen (och övriga Myotis-arter) verkar dock vara spridda över hela området, alltså inte helt beroende av enstaka platser. Kringliggande miljöer och landskap utanför området ger goda förutsättningar för såväl jaktstråk som spridningszoner. Det bedöms därför att den yta som tas i anspråk av en ny camping inte kommer att skära av flygvägar och därmed påverka Myotis-arter negativt. Spridningsstråk, potentiella jakthabitat och boplatser finns både i nära anslutning och i ett större område runt exploateringsytan. Ett campingområde innebär förhållandevis liten påverkan på naturen såtillvida att det inte blir någon större asfalterad yta på bekostnad av naturmark och att det med enkelhet kan sparas värdefulla träd. Däremot kommer mängden belysning att öka vilket medför att belysningsåtgärder bör beaktas.

Åtgärder som ska beaktas vid utveckling inom planområdet.

Anpassa nya campingstugor för fladdermöss.

- Det innebär att det bör finnas möjlighet att krypa in under takpannor och språng eller att komma in mellan ytter- och innervägg. Många fladdermöss föredrar att bo på detta sätt, särskilt om husen är uppvärmda.

Allmänna åtgärder

- Spara mörka områden
- Belys bara när det behövs
- Begränsa ljusstyrkan
- Sänk och skärma av ljuspunkten
- Anpassa våglängden
- Undvik effektbelysning av träd och vatten

Kommunen kommer i det fortsatta exploateringsarbetet även verka för bevarandet av områdets identifierade värdeträd. Detta görs genom att träden antingen har undantagits från

campingområdet och planlagts som Natur eller givits skyddsbestämmelser. Skyddsbestämmelsen förbjuder fällning och vid byggnation eller arbetet i trädets närhet behövs försiktighetsåtgärder vidtas för att trädet inte ska skadas. Det innebär sammantaget att avverkningen av skog för nya campingplatser inte kommer bli mer omfattande än absolut nödvändigt. Möjligheten att anpassa vägsträckningar och placering av campingplatser efter naturen bedöms vara stor. Vissa markarbeten kommer dock vara nödvändiga för att skapa en jämnare markyta. Utvidgningen av campingen ska även göras så att den närliggande våtmarkernas hydrologi bevaras. Andelen hårdgjord yta kommer fortsättningsvis vara låg då inga större byggnader eller asfalterade ytor planeras i området.

Strandskydd

Planområdet berörs av generellt strandskydd från Djulösjön och Svartbäcken. Strandskydd gäller 100 meter från strandkanten vid alla vattendrag och förbjuder bland annat nybyggnation. Syftet med skyddet är att 1, trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och 2, bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Kartan nedan visar vilka delar av planområdet som berörs av generellt strandskydd.

Figur 4: Strandskydd, röd linje illustrerar planområdesgräns

Inom ett område på 100 meter från strandlinjen är det förbudet att

- uppföra nya byggnader,
- ändra byggnader eller sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten från att röra sig där,
- gräva, spränga eller på annat sätt förbereda för sådana åtgärder,
- utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv.

Om det finns särskilda skäl kan dispens medges för en annars otillåten åtgärd. Det är även möjligt att upphäva strandskyddet i en detaljplan. De särskilda skälen återfinns i 7 kap. 18 c–d § miljöbalken, och innebär att strandskyddet kan upphävas om området:

- är ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
- är väl avskilt från stranden av till exempel en större väg eller järnväg,
- behövs för en anläggning som måste ligga vid vatten och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
- behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
- behöver användas för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför strandskyddsområdet,
- behöver användas för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Utöver ovanstående behöver intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väga tyngre än strandskyddsintresset. Ett upphävande får inte omfatta ett område som behövs för att säkerställa fri passage och allemansrättslig tillgång till området för allmänheten samt för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Det gäller dock inte om det är omöjligt med hänsyn till de planerade byggnaderna eller anläggningarnas funktion, exempelvis en brygga.

Friytor, rekreation och lek

Djulö-området är väldigt populärt bland Katrineholmsbor som rekreationsområde men lockar även besökare från andra kommuner. Närheten till staden gör att många nyttjar området för motion och friluftsliv. Delar av området ingår i diverse motionsspår och promenadslingor som Sörmlandsleden och ringleden runt Katrineholm. Djulö camping lockar både lokala och långväga turister till Katrineholm. Campingen håller relativt god standard, men är i behov av utveckling. Idag består området av cirka 130 uppställningsplatser och ett mindre antal uthyrningsbara stugor.

Strax öster om campingplatsen utanför planområdet finns kanotstadion och Djulöbadet. Här finns sandstränder med bryggor, lekutrustning och utegym. I närheten finns även fotbollsplaner med både fotbolls- och rugbymål. Vid parkeringsplatsen i anslutning till campingens entré finns en minigolfbana som har öppet sommartid. Längs infarten till Stora Djulö, strax norr om korsningen mellan Kanotvägen och Hilding Hjelmbergs väg ligger en 4H-gård.

Naturmiljö

Utanför planområdet, längre mot norr finns även spår efter en engelsk park från sekelskiftet 1800 med bland annat flera falska fornminnen och en äldre, historisk vägsträckning som idag fungerar som gång- och cykelväg. Skogen domineras av lövträd.

Geoteknik

Den geotekniska undersökningen visar att jordlagerföljden i större delen av området utgörs av mulljord på sandig morän. I och mot lägre marknivåer förekommer även silt under mulljorden och sannolikt ovan Moränen. Mulljordens mäktighet bedöms variera mellan 0,1 – 1,0 meter. Underliggande silt har en varierande mäktighet på 0,8 – 2,6 meter. Sandig morän har påträffats i utförda skruvprovtagningar på djup mellan 0,1 och 0,8 meter. På enstaka platser i

undersökningsområdet förekommer även lera över silten. Påträffad lera bedöms ha en mäktighet på mellan 0,5 och 1,8 meter. Det förekommer även sand under mulljorden i de centrala delarna av undersökningsområdet, vid befintliga uppställningsplatser och ner mot Djulösjön. Vid strandkanten finns ett lager silt och ett tunt överdrag av lera över sanden. Det bör även poängteras att det finns vissa avvikelser från den generella jordlagerföljden i området. Grundvattennivån bedöms i området vara mellan 1,3 och 3,0 meter under den befintliga markytan.

- Enklare campingstugor bedöms kunna grundläggas med plattgrundläggning i naturligt avlagrad jord efter att förekommande mulljord avlägsnats. Om av vatten uppmjukad silt påträffas vid planerat grundläggningsdjup bör kontakt tas med geoteknisk kunnig person.
- Uppställningsytor och mindre gator inom området bedöms kunna grundläggas på konventionellt sätt utan förstärkningsåtgärder, efter att mulljord och/eller fyllning avlägsnats. Låga fyllningshöjder bör dock eftersträvas.
- Även mindre VA-ledningar bedöms kunna grundläggas på konventionellt sätt utan markförstärkningsåtgärder. Eventuella större VA-ledningar med ett stort förlägningsdjup rekommenderas utredas mer ingående vid detaljprojektering.
- Schakt-, fyllnings- och packningsarbeten rekommenderas utföras enligt AMA Anläggning samt skriften "Schakta Säkert", utgivna av Svensk Byggtjänst.
- Släntlutningar för tillfälliga schakter anpassas efter jordens hållfasthetsegenskaper, väderlek, schaktdjup och närhet till grundvattenytan. Tillfällig schakt ner till 1,5 meter i friktionsjord (sandig morän) och silt, ovan grundvattennivån eller förutsatt att grundvattenytan kontinuerligt sänks, bedöms kunna utföras med släntlutning 1:1,5 respektive 1:2. Tillfällig schakt ner till 1,5 meter i lera bedöms kunna utföras med släntlutning 1:1. Djupare schakter kräver samråd med geoteknisk sakkunnig.
- Under schakt-, fyllnings och packningsarbeten ska grundvattenytan ligga minst 0,5 meter under schaktbotten.
- Schakter i silt är känsliga för nederbörd och ska skyddas från detta

Ras-, skred- och erosion

Den geotekniska utredningar har även behandlat ras-, skred- och erosionsrisken längs med Djulösjöns strand. Provtagningen av jorden visade att den innehöll silt vilken är en lätteroderad jordart vilket betyder att erosion kan förväntas i framtiden. Viktigt att poängtera är att erosion är en kontinuerlig process som med tiden förändrar strandlinjen. Det kan dock resultera i en försämrad säkerhet då skred och ras kan uppstå när släntlutningen blir brantare än vad jorden kan klara av.

Längs med strandlinjen vid campingen bedöms det inte föreligga någon risk för ras eller skred. Fortlöpande erosion kan dock ge upphov till lokala små skred nära strandlinjen. Sammantaget bedöms det inte finns någon förhöjd risk vilket betyder att några förstärkningsåtgärder inte är aktuella. Risken för ras eller skred för resterande planområde bedöms av kommunen som liten.

Miljöteknik

Inga föroreningar finns dokumenterade inom planområdet. Direkt söder finns dock en övertäckt äldre deponi, benämnd Västra Djulötippen. En markteknisk undersökning har genomförts som sammanfattningsvis visar att det inte finns ett behov av några avhjälpande åtgärder.

Markradon

Planområdet ligger inte inom högriskområde för markradon enligt kommunens översiktliga kartering. Nya byggnader ska ändå uppföras i radonsäkert utförande.

Gator och trafik

Inom campingområdet finna inga gator eller vägar planlagda som allmän plats. Vägar som krävs för verksamheten anordnas i stället på kvartersmark.

Bilvägar

Dagens entré för biltrafik till Djulö-området ligger i väster där man från Norrköpingsvägen svänger in på Kanotvägen. Det är en vacker väg med vyer över det öppna jordbrukslandskapet på Djulö gårde. Kanotvägen leder fram till campingplatsen, kanotstadion och badplatsen, varav de två sistnämnda ligger utanför planområdet. Norr om planområdet går Norrköpingsvägen (D555). Trafikverket är vägghållare för vägen söder om korsningen med Djulövägen - Vasavägen och kommunen är vägghållare för korsningen och norr ut.

Gång- och cykelvägar

Området nås via en gång- och cykelväg från Djulökvarnsvägen i väster. Från norr går det att cykla eller gå längs Djulö allé, alternativt Norrköpingsvägen. Inom planområdet finns det både mer ordnade gångvägar samt mindre stigar.

Kollektivtrafik

75 meter nordväst om infarten till Djulö-området ligger busshållplatsen Svartbäcksvägen, som trafikeras av linje 3 och 483. På Djulökvarnsvägen, väster om planområdet ligger busshållplatsen Djulö kvarn som trafikeras av linje 483. Hållplatsen planeras att flyttas till Norrköpingsvägen för att förbättra trafiksituationen på Djulökvarnsvägen.

Linje 483 går varannan timme på vardagarna och vid högtrafik är det timtrafik. Linje 3 går en gång i timmen mellan klockan 9 och 17 på vardagarna och mellan klockan 10 och 17 på lördagarna. Sommartid trafikerar linjen även hållplatsen Djulöbadet i direkt anslutning till planområdet.

Parkering

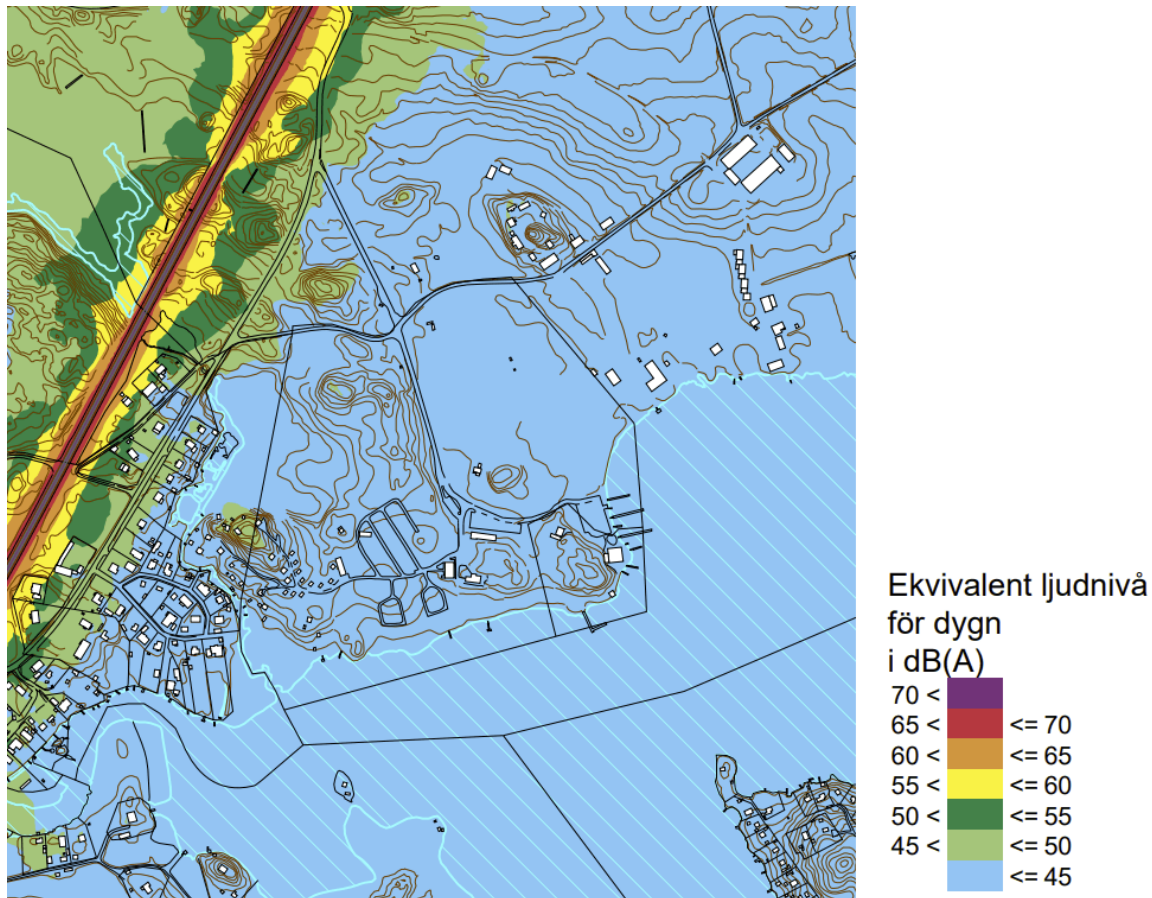
Parkeringsplatser har anlagts vid behov sedan 1950-talet. Det har nyligen genomförts en översyn över parkeringsmöjligheterna i området vilket ledde till vissa kompletteringar. Därför bedöms nuvarande parkeringsmöjligheter även vara tillräckliga i framtiden. Det utökade campingområdet bedöms inte mer än marginellt påverka behovet av parkering. Det finns idag både parkeringsplatser för bilar och cyklar inom närområdet. En större cykelparkering är belägen nära campingplatsens reception. Skulle parkeringsbehovet förändras tillåter planförslaget att området kompletteras med parkering.

Störningar och risker

Planområdet bedöms eventuellt kunna påverkas av störningar från Nyköpingsån och norrköpingsvägen, vilka redovisas nedan.

Omgivningsbuller

En översiktlig bullerutredning togs fram i samband med framtagandet av Översiktsplan 2030. Nuvarande och planerad verksamhet störs inte av trafikbuller från Norrköpingsvägen (D555). Se bild till vänster.

Figur 5: Bullerutredning

Översvämningar

Vissa delar av planområdet riskerar att översvämmas vid kraftiga flöden i Nyköpingsån. Berörda områden vid 100 och 200 årsflöden är strandkanten närmast Djulösjön, sumpskogen väster om campingområde samt vissa delar av herrgårdsparken. I dagsläget planeras ingen ny bebyggelse i områden med hög risk för översvämningar förutom några mindre känsliga byggnader som en bastu. Sådan användning stämmer överens med Länsstyrelsens rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse. Skulle behov uppstå för mer känslig bebyggelse i framtiden måste översvämningsrisken och eventuella skyddsåtgärder utredas ytterligare.

Vid högsta beräknade flöde kommer stora delar av planområdet att översvämmas. Se kartbilden till höger. Återkomsttiden för högsta beräknade flöde är svårbestämt men storleksordningen är cirka 10 000 år.

Kommunen bedömer att planförslaget kan genomföras då campingområdet inte kommer att beröras av 100 eller 200-års flöden. Ingen ny bostadsbebyggelse eller annan samhällskritisk infrastruktur planeras inom planområdet.

Figur 6: Översvämningsskartering (Beräknat högsta flöde)

Övriga risker/störningar

En översiktlig riskutredning togs fram i samband med Översiktsplan 2030. Nuvarande och planerad verksamhet håller de avstånd som krävs enligt skriften Vägledning farligt gods. (Länsstyrelsen Södermanlands län, 2015)

Planförslag

Bebyggelse

Området domineras idag av campingverksamheten, några regelrätta bostäder finns ej. Planförslaget medger att bebyggelse på befintligt campingområde utvecklas och utökas i riktning mot norr. Primärt fokus är dock på utveckling av befintligt campingområde, eftersom det både är tekniskt enklare och ekonomiskt fördelaktigt. Markanvändningen kan effektiviseras genom exempelvis omdragning av vägar, ändrade storlekar på campingtomter och terrassering av marken. Utöver det finns det även öppna ytor som kan användas för nya vinteranpassade campingstugor och glampingtält.

Fladdermusinventeringen visar även att campingen kan utökas norrut, utan att konflikt uppstår med artskyddsförordningens bestämmelser om skydd av fladdermöss. Det är dock viktigt att ha med sig att dessa bestämmelser gäller oavsett detaljplan. Skulle fladdermuspopulationen förändras i framtiden behöver utveckling ske i enlighet med artskyddsförordningen, eller eventuell framtida lagstiftning. För vidare beskrivning och motivering till planbestämmelserna, se underrubriker nedan.

Bostäder

Direkt väster om campingen finns ett äldre sport och sommarstugeområde med anor från 1930-talet, dock utanför planområdet. På campingen bor en handfull personer varav några av dem även är folkbokförda på platsen. Permanent boendet är och kommer fortsatt inte vara tillåtet.

Verksamheter

Den bebyggda delen av planområdet består av Djulö camping. Campingen ägs av kommunen men hyrs ut till privata entreprenörer som driver verksamheten. Campingen består till största delen av uppställningsplatser för husvagnar, husbilar och tält men det finns även ett mindre antal uthyrningsbara campingstugor. Planförslaget tillåter att fler campingstugor uppförs vilket kommer att öka campingens attraktivitet, speciellt under vinterhalvåret, eftersom befintliga stugorna inte är anpassade för vinteranvändning.

I plankartan har campingområdet delats in i två delområden, det södra delområdet som är området inom 100 meter från Djulösjön och det norra delområdet som ligger mer än 100 meter från Djulösjön eller redan är bebyggt. Ett antal planbestämmelser reglerar både ytorna vilka redovisas nedan.

Planbestämmelser

- **Avståndet mellan campingenhet(husvagn/husbil/villavagn inkl. förtält/standbytält och altan) ska vara minst 4 meter.** Syftet är att uppfylla gällande brandskyddsregler kopplat till brandspridning. Verksamheten ansvarar i första hand för att denna bestämmelse efterlevs.
- **Marklov krävs även för fällning av träd med en stamdiameter över 60 cm. Mätning görs 1,5 meter över marknivå.** Bestämmelsen syftar till att säkra områdets befintliga och blivande värdeträd från fällning. Bestämmelsen kombineras med ett specifikt utpekade av befintliga värdeträd som inte får fällas.
- **Trädet får inte fällas och dess stam, rötter och grenverk får inte skadas vid bygg- eller markarbeten. Trädet får dock fällas om det utgör en risk för liv, egendom eller**

vid spridning av epidemisk trädskjudom. Syftet med bestämmelsen är att synliggöra och skydda områdets befintliga värdeträd mot fällning. All utveckling av campingen måste göras på ett sätt som inte skadar träden. Bestämmelsen kombineras med utökad marklovplikt för fällning av träd med en större stamdiameter än 60 cm.

- **Ny bebyggelse ska ta hänsyn till platsens karaktär och kulturvärden. Utformning, material och färgsättning ska särskilt beaktas.** För att säkerställa att tillkommande bebyggelse tar hänsyn till platsens kulturvärden har en generell utformningsbestämmelse införts.

Figur 7: Illustration över möjlig utveckling av campingområdet

Illustration visar ett förslag på hur området kan utvecklas med nya campingplatser och campingstugor. I första hand bör fokus ligga på åtgärder inom befintligt campingområde för att stärka campingplatsens attraktivitet. När underlag finns kan campingområdet utökas norrut med cirka 40 nya platser enligt ovan redovisade förslag. Nya servicebyggnader och andra större byggnader ska placeras utanför strandskyddat område medans mindre nödvändiga komplement kan placeras inom hela området.

Södra delområdet

Det södra delområdet planläggs med "**Friluftsliv och camping**". Det innebär att området ges en användning som tillåter både uppställning av husvagnar, husbilar och tält, samt andra anläggningar och byggnader till för det rörliga friluftslivet. Dock ingår inte campingstugor i användningen då de riskerar att ha en större omgivningspåverkan. Komplement till camping är tillåtet, som servicebyggnader, omklädningsrum, bastubyggnader och enklare handel avsedd för gäster.

Planbestämmelser

- **Största byggnadsarea är 750m².** Bestämmelsen syftar till att möjliggöra en viss utbyggnad av befintliga reception och servicebyggnader för att möta framtida behov av

exempelvis hygienutrymmen. Bestämmelser säkerställer samtidigt lämplig exploateringsgrad och omgivningspåverkan.

- **Största byggnadsarea är 100m².** Bestämmelsen syftar till att möjliggöra en begränsad utbyggnad av nödvändiga campingkomplement och byggnadsverk för det rörliga friluftslivet. Exempelvis diskstationer, miljöstationer eller någon mindre kayakomat för uthyrning av kajaker. Bestämmelser säkerställer samtidigt lämplig exploateringsgrad och omgivningspåverkan.
- **Högsta nockhöjd är 6 meter.** Bestämmelsen syftar till att säkerställa lämplig exploateringsgrad och omgivningspåverkan.
- **Marken får inte förseres med byggnad & Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik.** Bestämmelsen syftar till att säkerställa att marken mellan Djulösjön och gångstigen inte förseres med byggnad. Området ska inte endast vara tillgängligt för campinggäster utan även för allmänhet. Bestämmelserna behövs för att det ska vara möjligt att upphäva strandskyddet inom kvartersmarken.

Norra delområdet

Det norra delområdet planläggs med **"Friluftsliv och camping" och "Stugby"**. Det innebär att området utöver att få användas till uppställning av husvagnar, husbilar och tält, samt andra anläggningar och byggnader till för det rörliga friluftslivet även får förseres med campingstugor. Ett mindre område i väst är redan ianspråktaget för campingstugor och ingår därför även i delområdet, det trots att det delvis ligger inom 100 meter från Djulösjön. Komplement till både användningar är tillåtet, som servicebyggnader, omklädningsrum, bastubyggnader och enklare handel avsedd för gäster.

Planbestämmelser

- **Största byggnadsarea är 2000 m².** Bestämmelsen syftar till att möjliggöra en viss utbyggnad av campingens faciliteter och samtidigt säkerställa lämplig exploateringsgrad och omgivningspåverkan.
- **Högsta nockhöjd är 8 meter.** Bestämmelsen syftar till att säkerställa lämplig exploateringsgrad och omgivningspåverkan.

Service

Det finns begränsat med kommunal service inom området då området framför allt är ett rekreationsområde och kommer även fortsättningsvis att vara det. På campingen finns ett strandcafé med ett begränsat utbud av matvaror till försäljning. Kollektivtrafik finns under sommaren till och från planområdet och övrig tid i anslutning till området.

Allmän plats

Inom planområdet finns endast allmän plats i form av Natur. Planförslaget ersätter del av tidigare gällande plan med allmän plats inom genomförandetiden. Planändringen överföra mark från allmän plats till kvartersmark med syftet att öppna upp för en modernisering av infarten till campingområdet och skapa en tydligare gränsdragning. Gränsen mellan kvartersmark och allmän plats kommer istället att följa vägkanten.

Vägar och gator

Inga allmänna vägar eller gator finns eller planeras inom området. De vägar som behövs för campingen anläggs på kvartersmark. Flertalet mindre stigar återfinns i det omkringliggande naturområdet.

Natur och park

Stora delar av planområdet kommer att bevaras som skog och skyddas därför mot exploatering i plan genom planläggning som "Natur". Berörda delar är framförallt skogen väster om det utökade campingområdet. En remsa skog skyddas även i plan runt det utökade campingområdet. Syftet är både att avskilja campingområdet från de omkringliggande vägarna och garantera bevarandet av grönstrukturband. Naturområdet anger det minsta avstånd som behöver sparas vid utveckling.

Planbestämmelser

- **Två(2) ut- och infarter till campingområde får anläggas över natur.** Bestämmelsen syftar till att möjliggöra för en ny eventuell utfart från campingområdet över naturmarken mot Kanotvägen. Genom bestämmelsen måste utfarternas placering inte fastställas i plan utan kan lämnas till senare projektering. Hänsyn måste tas till platsens naturvärden och terräng.
- **Marklov krävs även för fällning av träd med en stamdiameter över 60 cm. Mätning görs 1,5 meter över marknivå.** Syftet med bestämmelsen är att säkra områdets värde träd från fällning vid anläggning av nya utfarter/infarter, en provning får göras i samband med marklov om trädet hyser sådana betydande naturvärden att det inte bör fällas.

Vattenområden

Svartbäcken planläggs som vattenområde vilket innebär att karaktären av öppet vatten ska bibehållas

Strandskydd

I planförslaget upphävs strandskyddet för all kvartersmark inom planområdet. Det görs med motiveringen att området redan är tagit i anspråk.

Planbestämmelser

- **Strandskyddet är upphävt.** Strandskyddet upphävs för all kvartersmark med hänvisning till det särskilda skälet "Redan ianspråktaget område" Syftet med upphävandet är att möjliggöra en utveckling av campingplatsen och tydligt redovisa vilka delar som ska vara öppna för allmänheten och således inte får bebyggas.

Friluftsliv och camping

Kommunen ämnar upphäva strandskyddet för de delar av det befintliga campingområdet som berörs av strandskydd. Det görs med hänvisning till det särskilda skälet "**redan ianspråktaget område**" och grundar sig på att området har varit ianspråktaget för campingverksamhet sedan 1968, alltså innan 1975 då det generella strandskyddet infördes. År 2008 beviljades en ny

strandskyddsdispens för markarbeten vilket gjorde det möjligt att expandera campingplatsen med fler strandnära platser. Campingen har därför anlagts på laglig väg.

Mellan campingtomterna och Djulösjön finns ett öppet gräsbeklätt område av varierande bredd. Det är helt öppet för allmänheten och sedan några år tillbaka finns det även en stig på platsen som förbinder Djulöbadet med västra sidan av campingområdet. Området mellan denna stig och Djulösjön är avsett för både allmänheten och campinggäster att nyttja. För att säkerställa fri passage längs med vattnet kommer stigen fortsättningsvis finnas kvar som gräns för campingområdet. Ytan mellan stigen och vattnet förses därför med både **prickmark & markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik**. Dessa bestämmelser tillsammans säkrar fri passage genom området. Passagen kan inte göras bredare då området norr om stigen redan är ianspråktaget för campingverksamhet.

Campingen måste som helhet betraktas som ianspråktagen för enskild verksamhet och inte avsedd för allmänheten, dock med undantag för ovan nämnda område närmast strandkanten. Varje campingenhet placeras på en campingtomt som gästerna får nyttja efter egen vilja för exempelvis uppsättning av förtält. Gångtrafik genom området är koncentrerat till de befintliga vägarna och inte över uthyrda tomter. Området måste därför som helhet betraktas som ianspråktaget och inte varje byggnadsverk separat. Naturvärdesinventeringen har vidare inte kunnat påvisa några naturvärden på det nuvarande campingområdet, förutom tre värdeträd som skyddas i plan.

Campingområdets byggrätt har delats in i två delområden, det ena området innefattar det befintliga klustret av servicebyggnader och det andra delområdet innefattar uppställningsområdet. Delområdet med servicebyggnader ger en begränsad utökad byggrätt på totalt 750 m² vilket innebär en ökning jämfört med idag på 75 m². Byggrätten är nödvändig för att kunna säkerställa att verksamheten kan utvecklas för att möta dagens och framtida behov av serviceinrättningar. Större nya servicebyggnader ska placeras utanför strandskyddat område. Det andra delområdet med uppställningsplatser ges en begränsad byggrätt om 100 m² vilket innebär en ökning med cirka 75m² jämfört med idag. Den byggrätten är avsedd för nödvändiga komplement för campingen eller byggnader för det rörliga friluftslivet. Exempelvis diskstationer, miljöstationer eller andra åtgärder som behöver placeras nära campinggästerna eller vattnet.

Campingverksamheten bidrar till att fler människor ges möjlighet att upptäcka Djulö-områdets starka natur- och kulturvärden. Samtidigt som campingen bidrar till både ökade möjligheter för rekreation och socialt umgänge bland Katrineholmare och utomkommunala turister. Campingen ger således långsiktigt positiva effekter för användare och samhället i stort. Sammanfattningsvis bedömer kommunen att intresset att ta området i anspråk är större än strandskyddets intressen då området redan är exploaterat. Planen bidrar istället till att säkerställa ökad användning av stranden och att större servicebyggnader koncentreras till befintligt kluster eller utanför strandskyddat område. Upphävandet av strandskydd är vidare nödvändigt för att säkerställa rationellt nyttjande av marken.

Stugby & Friluftsliv och camping

Längst bort i väster av den norra halvan av campingen ligger ett stugområde med flertalet uthyrningsbara stugor. Stugområdet har sina anor i 1930-talet och det sportstugeområde som då växte fram runt Svartbäcken. Med tiden har stugbeståndet moderniserats i flera omgångar och flera stugor har övergått från att vara enskilda arrendetomter till att bli en del av campingen. Efter kontroll i bygglovsarkivet och kommunarkivet har det säkerställts att samtliga stugor har kommit till på lagligt sätt med bygglov och vid behov strandskyddsdispens. Strandskyddet kan då

upphävas för hela området med hänvisning till det särskilda skälet "**Redan ianspråktaget område**"

Byggrätten för området är avsedd för eventuella nya servicebyggnader, nya campingstugor och andra nödvändiga komplement för verksamheten. Området berörs till största delen av strandskydd från Svartbäcken men en mindre del berörs även av strandskydd från Djulösjön. Fri passage mot sjön säkerställa på samma sätt som för campingen, med tidigare beskrivna stig och gräsområde. Mot Svartbäcken är det svårare att åstadkomma en passage då området fortsatt är ianspråktaget av äldre sportstugor. Tomterna för dessa stugor går i flera fall hela vägen ut till strandkanten. Området genomkorsas dock av en stig i ett kvarvarande centralt placerat skogsområde. Den planläggningar säkerställer en viss nivå av passage genom området och har reglerats i PLAN.2022.3.

Naturvärdesinventeringen har vidare inte kunnat påvisa några naturvärden på det nuvarande campingområdet, förutom ett antal värde träd som skyddas i plan. Campingverksamheten bidrar till att fler människor ges möjlighet att upptäcka Djulö-områdets starka natur- och kulturvärden. Samtidigt som campingen bidrar till både ökade möjligheter för rekreation och socialt umgänge bland Katrineholmare och utomkommunala turister. Campingen ger således långsiktigt positiva effekter för användare och samhället i stort. Sammanfattningsvis bedömer kommunen att intresset att ta området i anspråk är större än strandskyddets intressen då området redan är exploaterat och därför inte fyller sin funktion. Upphävandet av strandskydd är vidare nödvändigt för ett rationellt nyttjande av marken, exempelvis för att tillåta längre uppställning av husvagnar och husbilar då dem då räknas som byggnader och därför annars kräver strandskyddsdispens.

Dagvattenhantering

Planområdet ligger inom befintligt verksamhetsområde där huvudmannen (Sörmland Vatten och Avfall) ansvarar för den allmänna dagvattenanläggningen. Katrineholms kommun ansvarar för dagvatten från allmän platsmark omhändertas, antingen genom LOD eller avledning till huvudmannens anslutningspunkt. Utöver det ansvarar kommunen även för hanteringen på kvartermark i egenskap av fastighetsägare.

En dagvattenutredning har genomförts för att avgöra vilka dagvattenflöden som området kommer att påverkas av i framtiden och vilka åtgärder som är aktuella. Befintligt campingområde utgörs av genomsläppliga ytor för uppställning och parkering. Detta kommer även gälla för det nya campingområdet. Jordarterna i området bedöms ha medelgod genomsläpplighet enligt SGU och det bedöms därmed finnas möjlighet för lokalt omhändertagande av dagvatten genom infiltration på stora delar av området. Infiltrationen bedöms vidare leda till god avskiljning av föroreningar. Samtliga halter föroreningar, undantaget kväve bedöms minska i och med planförslagens genomförande och föreslagna åtgärder.

Översvämningsrisken i campingområdet bedöms som liten då terrängen har en stabil lutning bort från området. Dock ska höjdsättningen av området vid exploatering göras så att så stor del som möjligt lutar mot Svartbäcken i väster. Syftet är att minimera avrinningen till en identifierad lågpunkt vid minigolfbanan och parkeringsplatsen. Det finns även en naturlig våtmark med höga naturvärden längs med Svartbäcken vilket för med sig att det är viktigt att bevara avrinningen till den så den inte påverkas av de planerade förändringarna. Dagvattnet kommer dock fortsatt att till största delen infiltreras i marken. Det är endast vid större regn som någon betydande avrinning kommer att uppstå. Några ytterligare åtgärder för rening och fördröjning bedöms inte vara aktuella.

Vid exploatering av skogsmark är det i generellt mycket svårt att rena och fördröja till befintlig situation. Bevarandet av avledningen mot våtmarken bedöms som åtgärd vara tillräckligt ur både ett kostnads och miljönyttaperspektiv. Ytterligare åtgärden skulle endast få begränsad effekt och bedöms därför ej vara aktuella. Det övergripande lutningen säkerställs i plan genom planläggningen av Natur mot Kanotvägen.

Tillgänglighet

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall vara tillgängliga om det inte är obefogat med hänsyn till terrängen. Campingen bör utformas så att så stor del som möjligt är tillgänglig även för funktionshindrade barn och vuxna. Såväl fysiska som psykiska funktionshinder är viktiga att beakta i utformningen.

Teknisk försörjning

Inom planområdet finns redan utbyggd teknisk försörjning. Större befintliga ledningar över kvartersmark och centraler har planlagts med ett markreservat, alternativt **Tekniska anläggningar** för att säkra framtida tillgång till dessa.

El

Elnät finns i planområdet. Ledningsägare är Tekniska verken.

Vatten och avlopp

Planområdet ligger inom befintligt verksamhetsområde. Det betyder att kommunen genom SVAAB ansvarar för att säkerställa att det finns dricks- och avloppsvatten till en förbindelsepunkt per fastighet i området. Vid behov av utökade allmänna vattentjänster behöver en kapacitetsutredning beställa i god tid för att säkerställa tillräcklig med kapacitet. Om utredning visar på bristande kapacitet måste det åtgärdas innan anslutning.

Brandvatten

Tre brandposter finns inom närområdet. Vid brand under isfria tider kan även vatten hämtas ur Djulösjön.

Fjärrvärme

Området ligger utanför Katrineholms fjärrvärmenät. Uppvärmning av byggnader behöver således ske med andra metoder.

Bredband

Det finns fiber i planområdet. Genomgående ledningar över kvartersmark har planlagts med markreservat för att säkra framtida tillgång för utbyggnad och underhåll.

Avfall

Avfall hämtas av Sörmland vatten och avfall (SVAAB) i Katrineholm mot avgift.

Genomförandetid

Genomförandetiden föreslås vara 5 år från den dagen då detaljplanen vinner laga kraft.

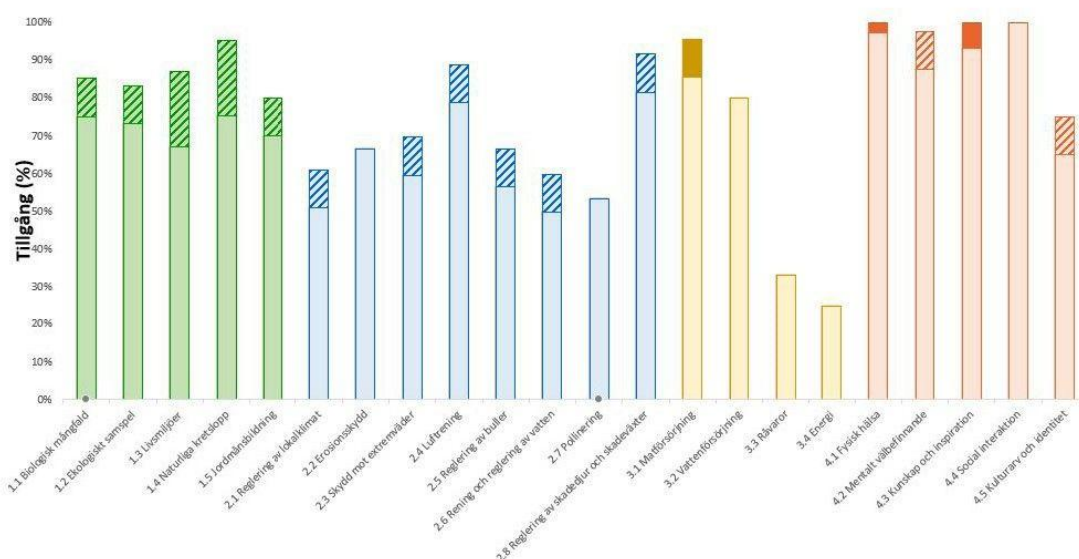
Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmänna platser.

Konsekvenser av planförslag

Ekologiska konsekvenser

Under planarbetet har en ekosystemtjänstanalys (Norconsult, 2023-11-07) tagits fram för att kartlägga vilka tjänster som finns på platsen idag och hur dem kommer att påverkas av de planerade markförändringarna. Analysen har använt verktyget ESTER 2.0 tillhandahållt av Boverket för att utvärdera förekomsten och påverkan på de olika ekosystemtjänsterna. Ekosystemtjänster kan delas in i fyra kategorier, stödjande ekosystemtjänster, reglerande ekosystemtjänster, försörjande ekosystemtjänster och kulturella ekosystemtjänster. Dem tre förstnämnde förklaras under detta avsnitt medans kulturella ekosystemtjänster förklaras under rubriken Sociala konsekvenser. Förutsättningarna på platsen och hur de planerade förändringarna kommer att påverka respektive kategori beskrivs också. Analysen är utarbetad utifrån det tidigare planförslaget där hela Djulö-området ingick, det innebär att analysen utgår från ett större perspektiv än vad denna detaljplan reglerar. Resultatet från ekosystemtjänstanalysen redovisas i figuren nedan

Figur 8: Ekosystemtjänstanalys, Fyllt yta = Ökning, Skrafferad yta = Minskning

Stödjande ekosystemtjänster kan sägas vara de grundläggande ekosystemtjänsterna som behövs för hållbara och robusta ekosystem. Det finns flertalet naturvärdesobjekt inom området vilket tyder på att förutsättningarna för stödjande ekosystemtjänster är goda. Vidare bedöms förutsättningarna för naturliga kretslopp vara relativt goda då det finns naturliga våtmarker och andra vattensamlingar i området med förmåga att rena vatten. I betesmarken har dock Örnbräken tagit över sedan en tidigare genomförd naturvärdesinventeringen vilket innebär att det området inte längre kan klassificeras som ett naturvärdesobjekt. Det kan även tilläggas att det finns mycket lite hårdgjord yta, hög krontäckning av träd samt stark tillförsel av näringsämnen inom planområdet i stort vilket är positivt för stödjande ekosystemtjänster.

Analysen gör den bedömningen att planförslagets inte kommer ge upphov till några större markanvändningsförändringar vilket kommer vara skonsamt för de stödjande ekosystemtjänsterna biologisk mångfald, livsmiljöer och ekologiskt samspel. Påverkan på

ekosystemtjänsterna naturligt kretslopp och jordmånsbildning kommer att vara negativ men förmildras till viss del av att marken inte kommer att hårdgöras. Vidare kommer de områden(sumpskogarna) med mest betydelse för dessa två ekosystemtjänster att finnas kvar.

Reglerade ekosystemtjänster är de tjänster som naturen själv skapar genom dess naturliga regleringsprocesser. Några exempel på sådana tjänster är reglering av lokalklimat, erosionsskydd och pollinering. Inom planområdet är förutsättningarna generellt goda för de reglerade ekosystemtjänsterna. Specifikt bidrar den stora mängden trädtäckt mark, låga andelen hårdgjord yta och Djulösjön till det sammantagna goda resultatet.

Möjligheten till reglering av lokalklimat kommer att minska med planförslaget men förutsättningarna kommer även i framtiden vara goda samtidigt som tillgångarna fortsatt kommer vara över behovsgränsen för området. Kopplat till erosion och skydd mot extremväder innebär planen ingen större förlust. Reglering av vatten och buller samt rening av vatten och luft bedöms fortsatt täcka de behov platsen har. De planerade kolonilotterna bedöms skapa bättre förutsättning för pollinering i området då den en tilltänkta marken för dessa idag utgörs av outnyttjad jordbruksmark. Avslutningsvis kan även tilläggas att regleringen av skadedjur bedöms förbättras i och med den förbättrade skötseln.

Försörjande ekosystemtjänster kan sägas vara de tjänster som inte är direkt producerade av naturen men ändå viktigt för oss människor. Exempel på sådana är matförsörjning, energi och råvaror. Det finns potential för matförsörjning inom området då det finns jordbruksmark. Dock är den till viss del för fuktig och brukas därför inte längre. Dricksvattentäkter saknas i området men marken är till stor del genomsläpplig och kan då bidra till grundvattennivån. Det finns begränsade möjligheter till råvaru- eller energiutvinning i området men detta är ej heller rekommenderat ur ett ekosystemperspektiv.

Utredningen gör den bedömningen att områdets betydelse för matförsörjningen idag är relativt låg och är mer kopplat till rekreativa, pedagogiska eller kulturella syften. Kolonilotterna kommer att ha en positiv inverkan på matförsörjningen då användningen idag inte bidrar. Marken kommer även att kunna återställas till jordbruksmark i framtiden om behoven ändras. Vatten, råvara och energiekosystemtjänsterna kommer inte att påverkas av planförslaget.

Park och natur

Vissa skogsområden förses med ett skydd från exploatering genom planläggning som Natur. Det innebär att dessa områden ska bevaras som skog med begränsad skötsel. Om utökningen av campingområdet genomförs kommer det innebära att viss kos behöver röjas och träd avverkas. Dock måste stor hänsyn tas till områdets naturvärden, samtliga värde träd får därför inte fällas. Strandkanten regleras med både prickmark och markreservat för att garantera allmänhetens fortsatta tillträde.

Påverkan på miljökvalitetsnormer

Dagvattenutredningen visar att samtliga halter föroreningar, undantaget kväve kommer att minska med planförslagets genomförande och föreslagna åtgärder. Kvävehalten bedöms inte vara av sådan storlek att den påverkar totalhalten i recipienten vilket medför att planförslaget inte bedöms leda till att statusen för recipienten försämras eller riskerar överskriva gällande miljökvalitetsnormer.

Sociala konsekvenser

Planens genomförde kommer att leda till att hela Djulö stärks som fritids- och rekreationsområde. Det kommer att leda till att fler människor vistas i naturmiljön och ges möjlighet för avslappning och ostörda naturupplevelser. Den genomförda ekosystemtjänstanalysen (Norconsult, 2023-11-07) har även behandlat kulturella ekosystemtjänster vilket resultatets ifråga redovisas nedan.

Kulturella ekosystemtjänster är viktiga för människors välbefinnande, hälsa och utveckling hos barn. Dem kan förklaras som de osynliga funktioner som grönska och kultur ger människor vid vistelse i naturen. Exempel på sådana är fysisk hälsa, mentalt välbefinnande och kulturarv/identitet. Idag erbjuder området mycket stora förutsättningar kulturella ekosystemtjänster kopplat till fysisk hälsa, välbefinnande, kunskap social interaktion och kulturarv. Ett exempel i närområdet är 4H-gården som starkt bidrar till barns och ungas utveckling.

Detaljplanens genomförande kan antas leda till flertalet förbättrade kulturella och sociala ekosystemtjänster. Det nya odlingslottområdet kan bidra till att stärka de specifika tjänsterna mentalt välbefinnande och social integration. Utöver det kan utveckling av området locka till sig fler besökare vilket är positivt då fler får möjlighet att ta del av platsen kulturella ekosystemtjänster. Det finns dock en utmaning med att planförslaget riskerar att bidra till att allt för mycket människor kommer till platsen samtidigt vilket skulle kunna leda till att platsen lugn försvinner. Det skulle då kunna minska möjligheten till återhämtning och stärkandet av den mental hälsan för gästande. Underhållet av platsen måste även anpassas till den ökade mängden människor. En utbyggd 4H-gård kan även bidra till förbättrad mentalt välbefinnande, ökad kunskap och inspiration samt stärkt kulturarv och identitet, speciellt för barn och ungdomar.

Jämställhet och integration

Planområdet ska vara tillgängligt för alla människor som vill besöka området oberoende av kön, ursprung eller annan social tillhörighet. I närområdet finnas vidare en blandning av boende, verksamhetsutövare och gäster vilket skapar en bredare social mix där olika samhällsgrupper kan mötas och integrera med varandra. Människor med olika socioekonomisk ställning kommer även att röra sig inom området vilket ytterligare bidrar till en bredare social mångfald.

Barnperspektiv

Inom närområdet finns det aktiviteter för barn i alla åldrar. Exempelvis finns det en lekplats, volleybollplan, stor gräsplan, kanotuthyrning, minigolf och badplats. I området finns även Djulö 4H-gård med verksamhet som siktar sig speciellt till barn och ungdomar. Vidare finns det inom planområdet skogsområden med stora möjlighet till lek i naturmiljö. Vidare är planområdet lättillgängligt, både till fots och med cykel vilket underlättar för barn att ta sig på egen hand till området. Planen tillåter även att ytterligare aktiviteter kan anordnas i framtiden.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen står för samtliga plan- och exploateringskostnader samt för upprustningen och uppförandet av nya byggnader. Utvecklingen och moderniseringen av platsen kommer dock att påverka hyran för campingentreprenörerna.

Kulturmiljö

Inom närområdet finns flera kulturhistoriskt viktiga byggnader och miljöer. genomförandet av planen kommer skapa förutsättningar för fler människor att besöka platsen och ta del av dessa kulturhistoriska miljöer.

Bebyggelse

Planen kommer att göra det möjligt att utöka campingplatsen norr om befintlig. Flertalet byggnader inom planområdet kommer att moderniseras eller ersättas med nya i de fallen nuvarande bedöms vara uttjänta. Planen medger vidare att det tillkommer ytterligare byggnader i framtiden, exempelvis ett nytt servicehus eller nya campingstugor, utanför strandskyddat område.

Trafik

Trafiken till, från och inom området antas öka något med planens genomförande. Detta bedöms dock inte föranleda några speciella åtgärder.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Uppdrag : 2022

Samråd : 2024:3

Granskning 1 : 2024:4

Granskning 2 : 2026:1

Antagande : 2026:3

Laga kraft : 2026:3

Ansvarsfördelning

Katrineholms kommun ansvarar för genomförandet av planen och bekostar eventuella flytt av ledningar. Vissa mindre kompletteringsåtgärder kan utföras av campingentreprenören inom campingområdet. All utveckling måste dock se i samråd med Katrineholms kommun.

Fastighetsrättsliga frågor

Berörda fastigheter

Detaljplanen berör del fastigheterna Djulö 1:174 och Djulö 2:41.

Fastighetsbildning

Ingen fastighetsbildning krävs för planens genomförande.

Gemensamhetsanläggningar

Inga gemensamhetsanläggningar finns inom området.

Ledningsrätt

Planen berörs inte av några ledningsrätter inskriva i fastighetsregistret. Ledningar finns dock i området.

Ekonomiska frågor

Kostnader

Detaljplanen och dess genomförande bekostas av Katrineholms kommun. Eventuella nybyggnationer eller förbättringar som finansieras av Katrineholms kommun inom campingområdet medför höjd hyra för verksamhetsutövaren. Vissa mindre kompletteringsåtgärder kan bekostas av verksamhetsutövaren.

Planavgift tas inte ut i samband med bygglov.

Tekniska frågor

Behov av ledningsomläggningar inom planområdet kan uppstå. Om ledningar behöver flyttas i samband med exploatering så ansvarar exploatören för åtgärden i samråd med ledningsinnehavaren.

Underlag och medverkande

Dagvattenutredning

Dagvatten- och skyfallsutredning: Djulö camping, Norconsult, 2024-07-04.

Ekosystemtjänstanalys

Ekosystemtjänstanalys för Djulö camping: Katrineholms kommun, Norconsult, 2023-11-27.

Geoteknisk utredning

MUR – Markteknisk undersökningsrapport, Geoteknik, DP Djulö Camping m.m., Katrineholms kommun, Breccia, 2023-07-14.

PM, Geoteknik DP Djulö Camping m.m., Katrineholms kommun, Breccia, 2023-07-14.

Grundkarta

Grundkarta till detaljplan för Djulö camping, Sweco, 2025-02-26.

Kulturmiljö

Djulö, Katrineholm: Arkeologisk undersökning, Stiftelsen kulturmiljövård, 2023.

Djulö: Kulturmiljöanalys, WSP, 2023-09-28.

Naturinventering

Naturvärdesinventering: Djulö camping 2023, Norconsult, 2023-11-08.

Inventering av fladdermöss i Djulöområdet: Katrineholms kommun, Norconsult, 2025-12-05

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Katrineholm 2026-05-06

Carl Axén

Planarkitekt

Erik Bjelmrot

Avdelningschef

§ 145

KS/2026:317

Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag om att avskaffa egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård beslutade den 22 maj 2026, § 32/26, att egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år utgår från och med den 1 oktober 2026, under förutsättning att länets kommuner fattar samma beslut före den 1 oktober 2026.

Hjälpmedelscentralen har genomfört en översyn av avgifter för hjälpmedel riktade till barn. I dagsläget tar Region Sörmland ut avgift för vissa samhällsbetalda hjälpmedel, såsom vissa kognitiva och rörelsetekniska hjälpmedel. Socialstyrelsen konstaterar att det är få regioner i landet som tar ut avgifter för hjälpmedel avsedda för barn, med undantag för ortopediska skor. Vidare lyfter Socialstyrelsen i arbetet med en nationell strategi för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel att avgifter och tillgång till hjälpmedel varierar stort över landet, vilket riskerar att skapa ojämlikhet för barn med liknande behov i olika regioner och kommuner.

Ärendet har remitterats till vård- och omsorgsnämnden. I vård- och omsorgsnämndens yttrande tillstyrks nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag om att avskaffa egenavgifter. Nämnden bedömer att avskaffningen av egenavgifter stärker barns rättigheter samt bidrar till likvärdighet och jämlik tillgång till hjälpmedel oavsett bostadsort och ekonomiska förutsättningar.

I Region Sörmlands tjänsteutlåtande i ärendet beskrivs ekonomiska konsekvenser i form av vilket minus det skapar hos Hjälpmedelscentralen och att det kommer att regleras mellan huvudmännen. År 2025 uppgick egenavgifterna till 214 950 kronor.

Ärendets handlingar

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2026-07-17
- Protokollsutdrag NSV § 32/26
- Tjänsteutlåtande Region Sörmland Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år, 2026-04-24
- Yttrande vård- och omsorgsnämnden, 2026-08-17

Beslutet skickas till:

Akten

Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta i enlighet med nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag om att avskaffa egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård beslutade den 22 maj 2026, § 32/26, att egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år utgår från och med den 1 oktober 2026, under förutsättning att länets kommuner fattar samma beslut före den 1 oktober 2026.

Hjälpmiddelscentralen har genomfört en översyn av avgifter för hjälpmedel riktade till barn. I dagsläget tar Region Sörmland ut avgift för vissa samhällsbetalda hjälpmedel, såsom vissa kognitiva och rörelsetekniska hjälpmedel. Socialstyrelsen konstaterar att det är få regioner i landet som tar ut avgifter för hjälpmedel avsedda för barn, med undantag för ortopediska skor. Vidare lyfter Socialstyrelsen i arbetet med en nationell strategi för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel att avgifter och tillgång till hjälpmedel varierar stort över landet, vilket riskerar att skapa ojämlikhet för barn med liknande behov i olika regioner och kommuner.

Remissen har remitterats till vård- och omsorgsnämnden med sista svarsdag 17 augusti. I vård- och omsorgsnämndens yttrande tillstyrks nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag om att avskaffa egenavgifter. Nämnden bedömer att avskaffningen av egenavgifter stärker barns rättigheter samt bidrar till likvärdighet och jämlik tillgång till hjälpmedel oavsett bostadsort och ekonomiska förutsättningar.

I Region Sörmlands tjänsteutlåtande i ärendet beskrivs ekonomiska konsekvenser i form av vilket minus det skapar hos Hjälpmiddelscentralen och att det kommer att regleras mellan huvudmännen. År 2025 uppgick egenavgifterna till 214 950 kronor.

Ärendets handlingar

- Protokollsutdrag NSV § 32/26
- Tjänsteutlåtande Region Sörmland Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år, 2026-04-24
- Yttrande vård- och omsorgsnämnden, 2026-08-17

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen har kommunicerat med Region Sörmland gällande eventuella ekonomiska konsekvenser för Katrineholms kommun. Utifrån en uppskattning baserad på samma relativa fördelning mellan huvudmännen som för hyreshjälpmedel bedöms Katrineholms kommuns andel för 2025 uppgå till 11 823 kronor. Detta bedöms vara den mest tillförlitliga uppgiften som kan tas fram. Beloppet kommer inte att regleras genom fakturering utan ingår i en eventuell ekonomisk reglering i samband med bokslut 2027 enligt den nya hanteringen av över- och underskott. Kommunledningsförvaltningen har inget ytterligare att tillägga.

Julia Holmlund
Utredare

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Region Sörmland

Akten

§ 32/26 Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Diarienummer: NSV26-0045

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag till regionstyrelsens förslag till regionfullmäktiges beslut

1. Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år slopas från och med den 1 oktober 2026
2. Beslutet gäller under förutsättning att länets kommuner fattar samma beslut före den 1 oktober 2026 då avgifterna föreslås att slopas
3. Beslutet gäller från och med den 1 oktober 2026

Yrkande

Ordförande Helena Koch (M) yrkar att ändra beslutsformuleringarna så att de lyder enligt följande:

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag till regionstyrelsens förslag till regionfullmäktiges beslut

1. *Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år slopas från och med den 1 oktober 2026*
2. *Beslutet gäller under förutsättning att länets kommuner fattar samma beslut före den 1 oktober 2026 då avgifterna föreslås att slopas*
3. *Beslutet gäller från och med den 1 oktober 2026*

Proposition

Ordförande Helena Koch(M) ställer sitt eget ändringsyrkande under proposition och finner att bifalls.

Ärendet

Bakgrund

Hjälpmedelscentralen har gjort en översyn av avgifter för barn. I Region Sörmland räknas du som barn till det år du fyller 20 år.

Översynen visar gällande att 20 av 21 regioner mycket väl kan vara avgiftsfria då det inte finns något publicerat underlag om avgifter för barn. Region Sörmland tar

idag ut avgift för vissa samhällsbetalda hjälpmedel, exempelvis för vissa kognitiva och rörelsetekniska hjälpmedel.

Enligt Socialstyrelsen är det få regioner som avgiftsbelägger hjälpmedel för barn, med undantag för ortopediska skor. Socialstyrelsen beskriver i sitt arbete med en nationell strategi för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel (rapport lämnas i maj 2026) att avgifter och tillgång till hjälpmedel varierar över landet. Detta leder till ojämlikhet för barn med liknande behov i olika regioner och kommuner.

Hjälpmedelsutredningen *På lika villkor!* (SOU 2017:43) lyfter att hjälpmedel till barn redan idag oftast är avgiftsfria, men att det finns skäl att slå fast denna princip för att undvika att avgifter införs i tider av ekonomiska påfrestningar. Utredningen föreslår därför att avgifter endast får tas ut av personer som fyllt 18 år.

Barnkonventionen har funnits sedan 1989 då den antogs av FN:s generalförsamling. Den 1 januari 2020 antogs den som lag. Genom att göra konventionen till lag fick den starkare juridisk status, vilket innebär att myndigheter, kommuner och domstolar tydligare måste följa den.

Ur Barnkonventionen:

2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

23. Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället. Med hänsyn till att ett barn med funktionsnedsättning har särskilda behov ska det stöd som lämnas enligt punkt 2 i denna artikel vara kostnadsfritt.

Bedömning

Att ta bort egenavgifter för barn under 20 år bedöms ligga i linje med Barnkonventionens krav och med intentionerna i Hjälpmedelsutredningen. Åtgärden stärker barns rättigheter, minskar ojämlikheten mellan barn i olika kommuner och regioner och säkerställer att ekonomiska förutsättningar inte begränsar barns tillgång till nödvändiga hjälpmedel.

Utifrån dagens regelverk och praxis används avgifter i huvudsak för vuxna brukare. Avgiftsfrihet för barn tillämpas redan i stora delar av landet och innebär normalt sett ingen större påverkan på intäkter eller administration. För barn med funktionsnedsättningar kan stödbehovet vara mer omfattande, vilket ytterligare motiverar att eventuella ekonomiska hinder tas bort för familjerna.

Mot denna bakgrund finns ett behov av att stärka barnets rätt till avgiftsfria hjälpmedel inom hjälpmedelsverksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Beslutet expedieras till

Ulrika Johansson, verksamhetschef för Hjälpmedelscentralen
Akten

Handläggare

Katarina Meijers

Gemensamt Division Medicinsk service

Datum

2026-04-24

Dokumentnummer

NSV26-0045-1

Ärendegång

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Förslag till beslut

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds beslut

Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år slopas från och med den 1 juli 2026.

Ärendet

Bakgrund

Hjälpmedelscentralen har gjort en översyn av avgifter för barn. I Region Sörmland räknas du som barn till det år du fyller 20 år.

Översynen visar gällande att 20 av 21 regioner mycket väl kan vara avgiftsfria då det inte finns något publicerat underlag om avgifter för barn. Region Sörmland tar idag ut avgift för vissa samhällsbetalda hjälpmedel, exempelvis för vissa kognitiva och rörelsetekniska hjälpmedel.

Enligt Socialstyrelsen är det få regioner som avgiftsbelägger hjälpmedel för barn, med undantag för ortopediska skor. Socialstyrelsen beskriver i sitt arbete med en nationell strategi för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel (rapport lämnas i maj 2026) att avgifter och tillgång till hjälpmedel varierar över landet. Detta leder till ojämlikhet för barn med liknande behov i olika regioner och kommuner.

Hjälpmedelsutredningen *På lika villkor!* (SOU 2017:43) lyfter att hjälpmedel till barn redan idag oftast är avgiftsfria, men att det finns skäl att slå fast denna princip för att undvika att avgifter införs i tider av ekonomiska påfrestningar. Utredningen föreslår därför att avgifter endast får tas ut av personer som fyllt 18 år.

Barnkonventionen har funnits sedan 1989 då den antogs av FN:s generalförsamling. Den 1 januari 2020 antogs den som lag. Genom att göra konventionen till lag fick den starkare juridisk status, vilket innebär att myndigheter, kommuner och domstolar tydligare måste följa den.

Ur Barnkonventionen:

2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Handläggare

Katarina Meijers

Gemensamt Division Medicinsk service

Datum

2026-04-24

Dokumentnummer

NSV26-0045-1

23. Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället. Med hänsyn till att ett barn med funktionsnedsättning har särskilda behov ska det stöd som lämnas enligt punkt 2 i denna artikel vara kostnadsfritt.

Bedömning

Att ta bort egenavgifter för barn under 20 år bedöms ligga i linje med Barnkonventionens krav och med intentionerna i Hjälpmedelsutredningen. Åtgärden stärker barns rättigheter, minskar ojämlikheten mellan barn i olika kommuner och regioner och säkerställer att ekonomiska förutsättningar inte begränsar barns tillgång till nödvändiga hjälpmedel.

Utifrån dagens regelverk och praxis används avgifter i huvudsak för vuxna brukare. Avgiftsfrihet för barn tillämpas redan i stora delar av landet och innebär normalt sett ingen större påverkan på intäkter eller administration. För barn med funktionsnedsättningar kan stödbehovet vara mer omfattande, vilket ytterligare motiverar att eventuella ekonomiska hinder tas bort för familjerna.

Mot denna bakgrund finns ett behov av att stärka barnets rätt till avgiftsfria hjälpmedel inom hjälpmedelsverksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Egenavgifter för barn uppgick till 214 950 kr för 2025. Beslutet innebär att vi inte längre får in dessa medel i egenavgifter vilket kommer att medföra att det minus det skapar hos Hjälpmedelscentralen ingår i korrigeringen vid bokslut med huvudmännen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Beslutet expedieras till

Ulrika Johansson, verksamhetschef för Hjälpmedelscentralen
Akten

VON Del/2026 § 26

Yttrande över remiss gällande egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens ordförande Johanna Karlsson (S) beslutar på vård- och omsorgsnämndens vägnar att ställa sig bakom förvaltningens förslag till yttrande över Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV) beslut om att slopa egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år, och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Ärendebeskrivning

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård beslutade den 22 maj 2026, § 32/26, att egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år utgår från och med den 1 oktober 2026, under förutsättning att länets kommuner fattar samma beslut före den 1 oktober 2026. Kommunledningsförvaltningen samordnar kommunens beredning av ärendet och har berett vård- och omsorgsnämnden möjlighet att yttra sig senast den 17 augusti 2026.

Yttrande

Social- och omsorgsförvaltningen tillstyrker Region Sörmlands förslag om avskaffning av egenavgifter för hjälpmedel till barn under 20 år. Förvaltningen anser att avskaffningen av egenavgifter stärker barns rättigheter samt bidrar till likvärdighet och jämlik tillgång till hjälpmedel oavsett bostadsort och ekonomiska förutsättningar.

Ärendets handlingar

- Skrivelse från social- och omsorgsförvaltningen, 2026-08-17

Johanna Karlsson (S)
Vård- och omsorgsnämndens ordförande

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

Utdragsbestyrkande

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	JOHANNA KARLSSON
TID:	2026-08-17 16:15:28 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_6b779f228e937ecc300779ca3475272a

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2026-08-17 16:15:33 +02:00
Ref: 2017588
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

§ 146

KS/2026:2

Sammanträdesdagar 2027 - Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna sammanträdesdagar för kommunfullmäktige under 2027. Fullmäktiges sammanträden börjar klockan 18.00. Undantag för den 15 november då sammanträdet börjar klockan 08.30 och har som senaste sluttid klockan 19.00.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till nämnderna att anpassa sina sammanträden så att överlämning till kommunstyrelsen av årsredovisning, internkontrollrapport och underlag för övergripande plan med budget samt delårsrapport kan ske i enlighet med kommunstyrelsens inlämningstider.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna sammanträdesdagar för kommunstyrelsen under 2027. Styrelsen sammanträder klockan 08.30 - 17.00 med undantag för den 10 mars och den 6 oktober då styrelsen sammanträder klockan 08.30 - 10.30.
2. Kommunstyrelsens protokoll ska vara justerat senast klockan 16.00 följande tisdag efter sammanträdet.

Reservation

Mot beslutet och till förmån för Alexander Forss (KD) med fleras yrkande reserverar sig Alexander Forss (KD), Tony Rosendahl (V) och Inger Fredriksson (C). Den skriftliga reservationen redovisas som bilaga A.

Särskilt yttrande

Styrelsen medger att Ewa Callhammar (L) får foga ett särskilt yttrande till protokollet. Det särskilda yttrande redovisas som bilaga B.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram förslag till sammanträdesdagar för året 2027 för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Enligt förslaget sammanträder kommunfullmäktige på måndagar och kommunstyrelsen på onsdagar.

Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige	Ärende
	11 januari	KF: Kommunplan (<i>maa valet 2026</i>)
27 januari	15 februari	
24 februari		KS: Årsredovisning

		KS: Internkontrollrapport
10 mars	22 mars	KS/KF: Årsredovisning hela kommunen KS: Nämndernas internkontrollrapport
24 mars	19 april	
28 april	17 maj	KS: Planeringsdirektiv
26 maj	14 juni	KS: Tertialrapport
16 juni	23 augusti	
25 augusti	20 september	
29 september		KS: Delårsrapport
6 oktober	18 oktober	KS/KF: Delårsrapport hela kommunen
27 oktober	15 november	KS/KF: Övergripande plan med budget
24 november	13 december	
15 december		KS: Plan med budget

Planeringen baserar sig på att nämnderna anpassar sina sammanträden till kommunstyrelsens planering, med krav på leverans av beslutsunderlag enligt följande:

Ärende**Senast inkommit**

Årsredovisning	1 mars
Redovisning av genomförd internkontroll	1 mars
Underlag för övergripande plan med budget	30 juni
Delårsrapport	30 september

Kommunstyrelsens överläggning

Under kommunstyrelsens överläggning yttrar sig Alexander Forss (KD), Tony Rosendahl (V), Inger Fredriksson (C) och Ewa Callhammar (L).

Yrkande

Alexander Forss (KD) yrkar, med instämmande av Tony Rosendahl (V) och Inger Fredriksson (C), att kommunfullmäktiges sammanträden ska tidigareläggas till klockan 13.00.

Ordförandens sign

Justerandes sign

Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Efter avslutad överläggning redogör ordföranden för sitt förslag till propositionsordning som godkänns av kommunstyrelsen. I enlighet med detta ställer han proposition på förvaltningens förslag till beslut och Alexander Forss (KD) med fleras yrkande. Han finner att styrelsen biträder förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt yttrande

Ewa Callhammar (L) framför till kommunstyrelsen att hon önskar få foga ett särskilt yttrande till protokollet vilket styrelsen medger.

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder och bolag

Akten

Ordförandens sign

Justerandes sign

Katrineholm 2026-08-26

RESERVATION

KS/2026:2 – Sammanträdesdagar 2027 samt tider för dessa.

Vi yrkar på att starttiden för Kommunfullmäktige tidigareläggs till klockan 13:00. Vi anser att demokratin och samtalen för Katrineholms bästa har mycket att vinna på att alla ledamöter ges gott om tid att dela sina meningar samt att alla är pigga och diskussionsvilliga under hela mötet, vilket inte alla är när KF ligger på kvällstid.

Då vi inte fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss mot beslutet!

Alexander Forss (KD) Inger Fredriksson (C) Tony Rosendahl (V)

**Särskilt yttrande   2026-08-20   Ärende KS/2026:2-2.1.1 –
MÖTESPLANERING**

Vi i Liberalerna vill att fullmäktige mötet börjar kl 13.00 istället för som idag 18.00.

För Liberalerna

Ewa Callhammar

Gruppledare.

Sammanträdesdagar 2027 - Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna sammanträdesdagar för kommunfullmäktige under 2027. Fullmäktiges sammanträden börjar klockan 18.00. Undantag för den 15 november då sammanträdet börjar klockan 08.30 och har som senaste sluttiden klockan 19.00.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till nämnderna att anpassa sina sammanträden så att överlämning till kommunstyrelsen av årsredovisning, internkontrollrapport och underlag för övergripande plan med budget samt delårsrapport kan ske i enlighet med kommunstyrelsens inlämningstider.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna sammanträdesdagar för kommunstyrelsen under 2027. Styrelsen sammanträder klockan 08.30 - 17.00 med undantag för den 10 mars och den 6 oktober då styrelsen sammanträder klockan 08.30 - 10.30.
2. Kommunstyrelsens protokoll ska vara justerat senast klockan 16.00 följande tisdag efter sammanträdet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram förslag till sammanträdesdagar för året 2027 för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Enligt förslaget sammanträder kommunfullmäktige på måndagar och kommunstyrelsen på onsdagar.

Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige	Ärende
	11 januari	KF: Kommunplan (<i>maa valet 2026</i>)
27 januari	15 februari	
24 februari		KS: Årsredovisning KS: Internkontrollrapport
10 mars	22 mars	KS/KF: Årsredovisning hela kommunen KS: Nämndernas internkontrollrapport
24 mars	19 april	
28 april	17 maj	KS: Planeringsdirektiv
26 maj	14 juni	KS: Tertialrapport
16 juni	23 augusti	
25 augusti	20 september	
29 september		KS: Delårsrapport
6 oktober	18 oktober	KS/KF: Delårsrapport hela kommunen
27 oktober	15 november	KS/KF: Övergripande plan med budget
24 november	13 december	
15 december		KS: Plan med budget

Planeringen baserar sig på att nämnderna anpassar sina sammanträden till kommunstyrelsens planering, med krav på leverans av beslutsunderlag enligt följande:

Ärende**Senast inkommit**

Årsredovisning	1 mars
Redovisning av genomförd internkontroll	1 mars
Underlag för övergripande plan med budget	30 juni
Delårsrapport	30 september

Stina Svenberg
Utredare

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder och bolag

Akten

Motion till kommunfullmäktige

Kontaktcenter även i kransorterna

I Katrineholm finns ett kontaktcenter där man kan få hjälp med att söka förskola eller fritidshem, använda kommunens e-tjänster och fylla i blanketter. Det går också att skriva ut, kopiera och skanna dokument och göra felanmälningar. En värdefull service som fler kommuninvånare borde kunna få tillgång till där de bor.

För Centerpartiet är det viktigt att hela kommunen ska leva och att kommunens service ska vara tillgänglig oavsett var man bor. Den som bor i exempelvis Björkvik, Julita, Sköldinge, Valla eller någon annan del av kommunen ska inte behöva åka in till Katrineholm för att få hjälp med ett ärende som skulle kunna lösas närmare hemmet.

Centerpartiet vill därför att kommunen utreder möjligheten att erbjuda delar av Kontaktcenters service även i kommunens kransorter, förslagsvis i befintliga lokaler där verksamheter redan finns exempelvis skolbiblioteken. Ett annat alternativ är ett ambulerande Kontaktcenter som enligt ett återkommande schema besöker olika orter i kommunen.

En sådan lösning skulle kunna vara särskilt värdefull för äldre, personer som saknar tillgång till bil, personer med begränsad digital vana och andra som idag har svårt att ta del av kommunens alltmer digitaliserade service.

Kommunal service måste utvecklas med hela kommunen i åtanke.

Mot bakgrund av detta yrkar Centerpartiet

- **att** samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att utreda hur delar av Kontaktcenters service kan göras tillgänglig i kommunens kransorter,
- **att** utredningen särskilt ska undersöka möjligheten att använda befintliga kommunala lokaler,
- **att** utredningen även ska undersöka möjligheten att införa ett ambulerande Kontaktcenter som regelbundet besöker kommunens kransorter,

Valla 7 september 2026

Ingela Wallace (C)